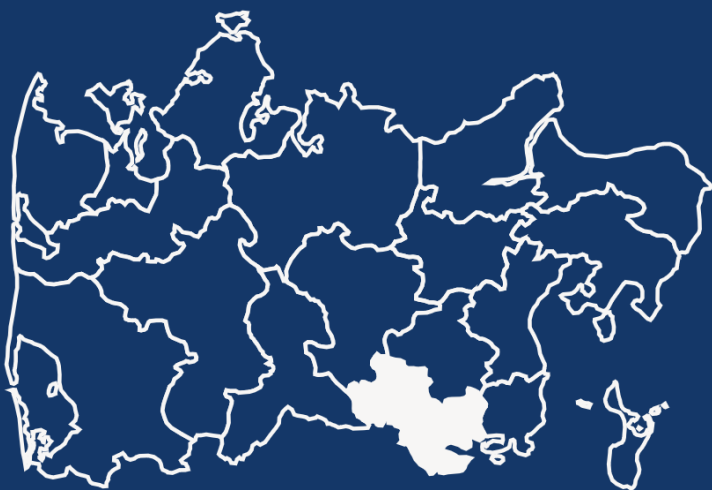

Erhvervsudvikling i Horsens Kommune

Tendenser, specialisering og vækst

Marts 2025

Indhold

1. Forord og sammenfatning	3
2. Beskæftigelse og specialisering	7
3. Virksomhedsbestand	12
4. Iværksætteri	18
5. Vækstvirksomheder og eksport	28
6. Udvalgte initiativer	32

1

Forord og sammenfatning

Forord

Velkommen til den sjette udgave af Kommunerapporten om erhvervsudviklingen i Midtjylland. Rapporten giver et opdateret indblik i erhvervslivet i de 19 midtjyske kommuner og belyser de muligheder og udfordringer, der præger udviklingen.

Erhvervshus Midtjylland hjælper erhvervslivet med at skabe vækst og udvikling. For at kunne gøre dette bedst muligt er det vigtigt, at vi har en opdateret viden om de områder, som har betydning for virksomhedernes udvikling. Kommunerapporterne spiller en vigtig rolle i dette arbejde, da den giver os relevant data, som kan danne grundlag for fremtidige indsatser, der kan understøtte erhvervslivet både lokalt og regionalt.

Som tidligere vil årets kommunerapport indeholde kommenteret erhvervsstatistik. I år adskiller rapporten sig dog ved at indeholde nye indikatorer på iværksætteri - et højaktuelt emne. Der er fokus på de brancher med flest iværksættere, iværksætternes uddannelsesniveau samt andelen af kvindelige iværksættere, hvilket kan være med til at danne grundlag for endnu mere målrettede og tilpassede erhvervsfremmetiltag, som bedre imødekommer de konkrete behov.

Vi sætter stor pris på kommunernes bidrag til rapporten. Deres input er afgørende for at skabe et solidt fundament for videndeling og inspiration på tværs af kommuner. Dette samarbejde kan danne grobund for nye erhvervsstrategier, initiativer og partnerskaber, der styrker det lokale erhvervsliv og udnytter regionens mange potentialer.

Et tæt samarbejde mellem kommunerne, den lokale erhvervsservice og Erhvervshus Midtjylland er afgørende for en effektiv erhvervsfremmeindsats. Kommunerapporten skal fungere som et redskab til at fremme denne indsats og skabe et fælles overblik over regionale og tværkommunale

potentialer samt de mest presserende udfordringer.

I rapporten sammenlignes kommunernes udvikling med Region Midtjylland, resten af landet og en række sammenligningskommuner.

Sammenligningskommunerne er Herning Kommune, Holstebro Kommune, Randers Kommune, Silkeborg Kommune og Viborg Kommune.

Vi håber, at rapporten vil inspirere og bidrage til en fortsat stærk erhvervsudvikling i hele Midtjylland.

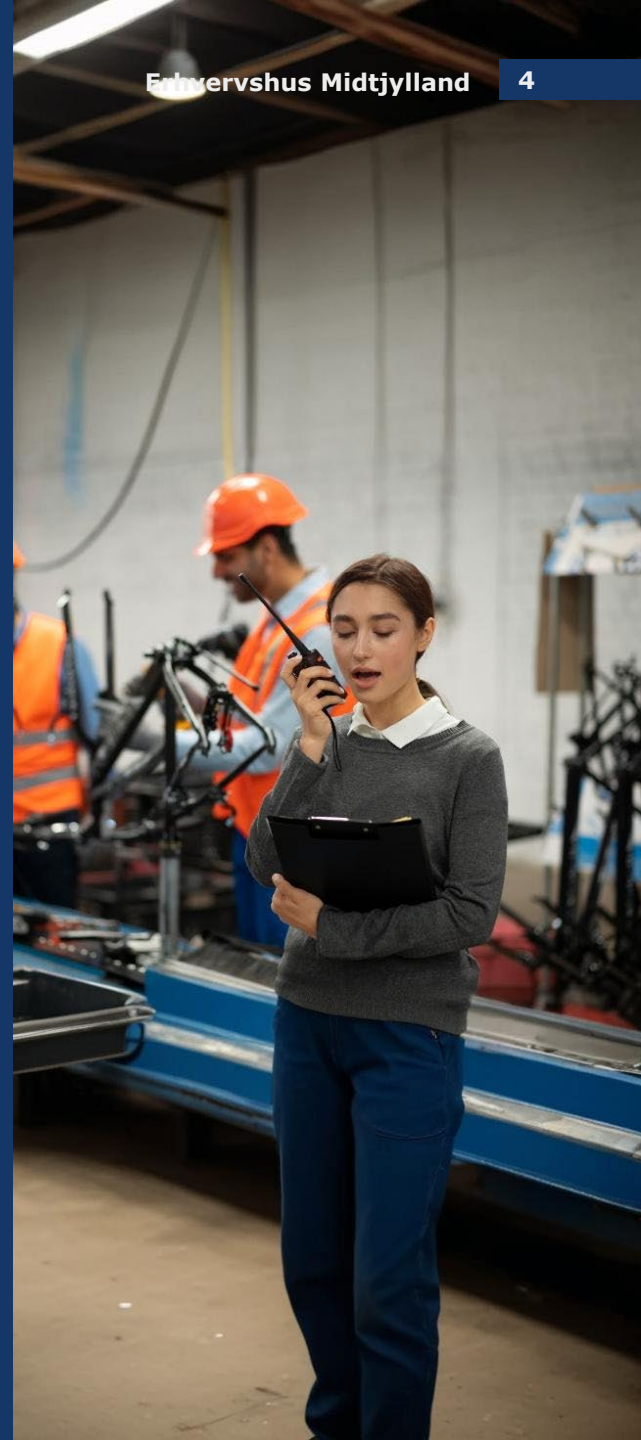
God læselyst!

Ib Lauritsen

Bestyrelsesformand, Erhvervshus Midtjylland

Helle Berthold Rosenberg

Direktør, Erhvervshus Midtjylland

Sammenfatning – erhvervspræstationer

Tabellen til højre sammenfatter Horsens Kommunes erhvervspræstationer i 2023 på en række nøgleområder. I tabellen er Horsens Kommune sammenlignet med hele Region Midtjylland og med andre kommuner i Danmark af samme type som Horsens Kommune (angivet ved et trafiklys).

Tabellen viser øverst, at Horsens Kommune har oplevet betydelig jobvækst i perioden 2018-23. Rapporten viser, at hele væksten kan tilskrives perioden 2020-22, hvor den private beskæftigelse voksede med mere end 10 pct.

2023 var derimod et mindre godt år for Horsens Kommunes erhvervsliv. Ud over stagnerende privat beskæftigelse var 2023 kendetegnet ved et fald i antallet af iværksættere og en tilbagegang i andelen af vækstvirksomheder.

Horsens Kommune har til gengæld oplevet en stigning i antallet af virksomheder med eksport, hvilket kan være et afsæt for større vækst fremadrettet.

De store virksomheder er vigtige jobskabere. Det gælder også i Horsens Kommune, hvor virksomheder med over 50 ansatte dog ikke er vokset i helt samme takt som i regionen som helhed.

	Horsens Kommune	Region Midtjylland	Sammenligning med andre provinsbykommuner
 Jobvækst i den private sektor 2018-23	9,0 pct.	8,5 pct.	
 Iværksætterrate	3,2	3,8	
 Treårig overlevelsesrate for nye virksomheder	57,9 pct.	57,3 pct.	
 Andel vækstvirksomheder	11,1 pct.	12,4 pct.	
 Andel eksportvirksomheder	20,9 pct.	20,4 pct.	
 Jobvækst i store virksomheder 2018-23	11,2 pct.	14,3 pct.	

Signaturforklaring:

Svageste tredjedel blandt provinsbykommuner i Danmark

Midterste tredjedel blandt provinsbykommuner i Danmark

Bedste tredjedel blandt provinsbykommuner i Danmark

Sammenfatning – erhvervsstruktur

Oversigten til højre giver et samlet billede af Horsens Kommunes profil som erhvervskommune.

De største brancher i kommunen målt på antal jobs er engroshandel, detailhandel samt bygge & anlæg, der står for næsten 10.400 fuldtidsjobs.

Engroshandel har også en høj specialisering. Det samme gælder fødevarerindustri, der fylder 2,6 gange så meget som i en gennemsnitskommune. Også metalindustri er en lokal styrkeposition.

I forhold til resten af regionen udgør store virksomheder med over 50 ansatte en lidt højere andel af den private beskæftigelse, mens det modsatte er tilfældet for mikrovirksomheder.

Analysen giver også en profil af kommunens iværksættere. Den viser bl.a., at andelen af kvindelige iværksættere er lavere end i resten af regionen. Herudover fremgår det, at Horsens Kommune ser ud til at have den stærkeste iværksætterkultur i aldersgruppen 30-39 år.

De tre største brancher

1. Engroshandel:	3.912 årsværk
2. Detailhandel:	3.314 årsværk
3. Bygge og anlæg:	3.065 årsværk

Andel kvindelige iværksættere

Horsens Kommune:	23,7 pct.
Region Midtjylland:	25,3 pct.

Top 3 specialiserede brancher

1. Fødevarerindustri:	2,6
2. Engroshandel:	1,6
3. Metalindustri:	1,5

Andel beskæftigede i store og små virksomheder

Horsens Kommune	
Mikrovirksomheder (0-9 årsværk):	27 pct.
Store virksomheder (50+):	42 pct.
Region Midtjylland	
Mikrovirksomheder (0-9 årsværk):	30 pct.
Store virksomheder (50+):	39 pct.

Note: En specialisering på 1,0 svarer til, at en branche udgør en andel af den private beskæftigelse, der svarer til landsgennemsnittet.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

2

Beskæftigelse og specialisering

Dette afsnit giver et overblik over den private jobskabelse i Horsens Kommune og kortlægger kommunens erhvervsprofil.

På næste side vises udviklingen i den private beskæftigelse de senere år samt den kvartalsvise udvikling i 2024 for private lønmodtagere.

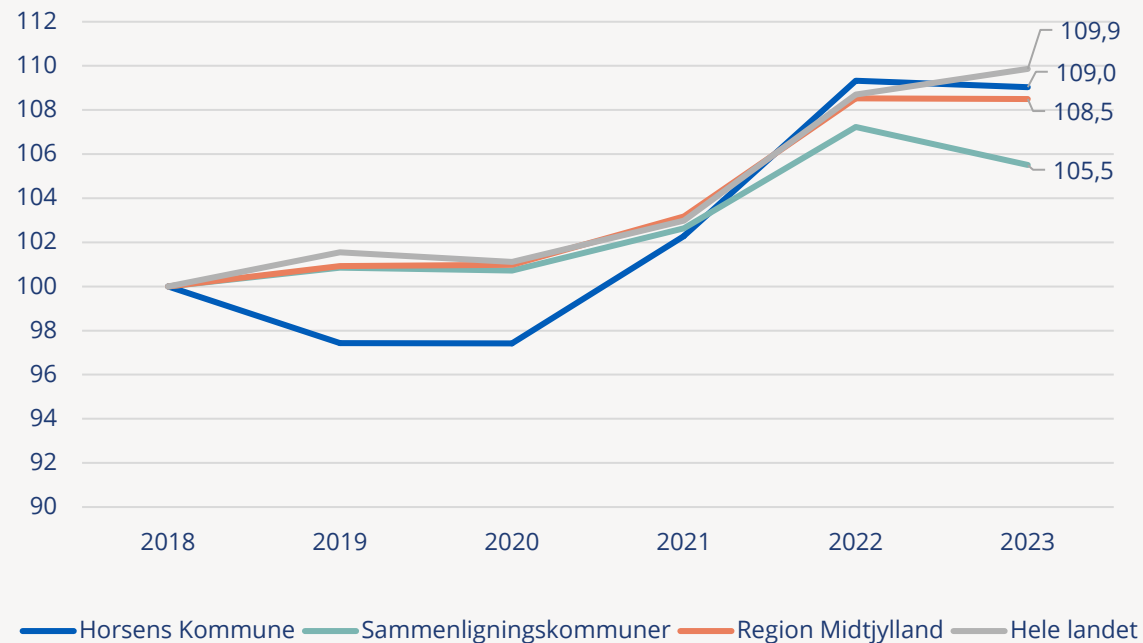
De efterfølgende sider går i dybden med kommunens erhvervsstruktur. Først vises, hvordan de private jobs er fordelt på brancher, og hvad jobudviklingen har været på brancheniveau. Derefter viser afsnittet, hvordan beskæftigelsen er fordelt på større og mindre virksomheder.

Væksten i Horsens var stærk i perioden 2020-22, men er siden aftaget

Udviklingen i den private beskæftigelse er en sammenfattende indikator for erhvervspræstationerne på lokalt niveau, der afspejler den samlede effekt af en række underliggende indikatorer som iværksætteri, vækstvirksomheder, tiltrækning af virksomheder, konkurser, mv. Figur 2.1 sammenholder udviklingen i antallet af private fuldtidsbeskæftigede i Horsens Kommune med udviklingen i sammenligningskommunerne, hele Region Midtjylland og hele landet. Samtidig fokuserer figur 2.2 på den kvartalsvise udvikling i beskæftigelsen det seneste år - belyst gennem antallet af privatansatte lønmodtagere.

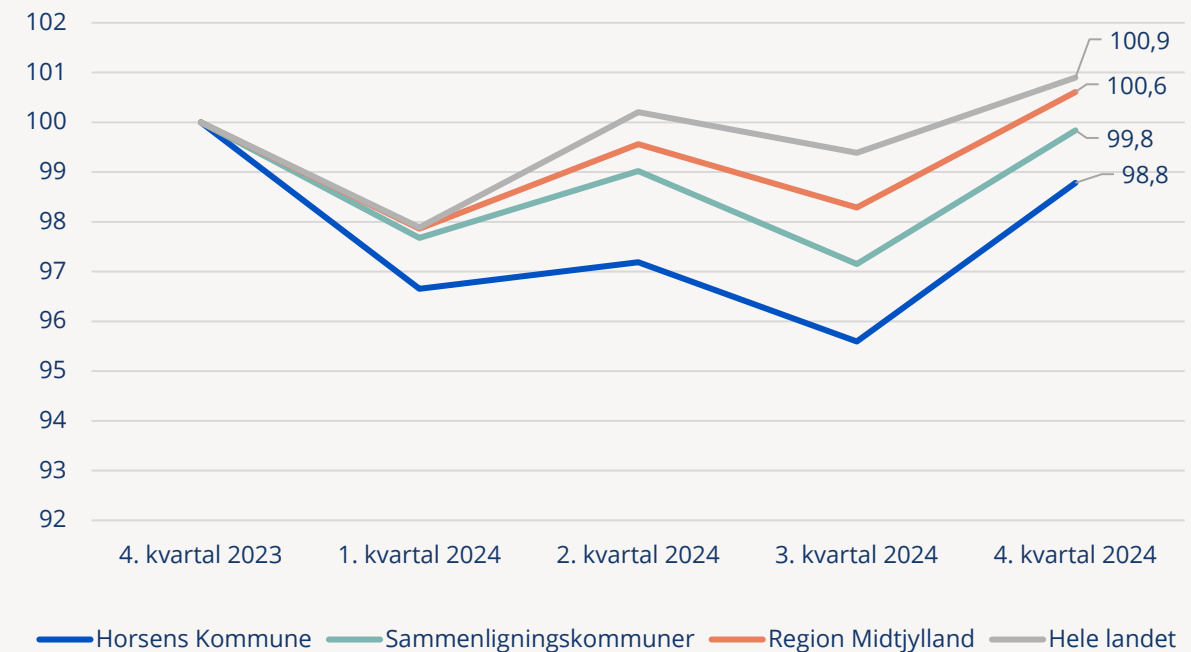
Det fremgår, at Horsens Kommune oplevede en meget stærk vækst i den private beskæftigelse i perioden 2020-22, men at jobudviklingen herefter har været svagt negativ de følgende to år. Over hele perioden svarer jobudviklingen i Horsens Kommune stort set til udviklingen for regionen samlet. Der er samtidig tegn på, at beskæftigelsen igen er steget fra tredje kvartal 2024.

Figur 2.1. Indeks for udvikling i privat fuldtidsbeskæftigelse (2018=100)

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik

Figur 2.2. Indeks for udvikling i privatansatte lønmodtagere, 2024 (4. kv. 2023=100)

Kilde: IRIS Group på baggrund af jobindsats.dk. Beskæftigelsen i den private sektor er opgjort ved den samlede fuldtidsbeskæftigelse fratrukket branchen offentlig administration, undervisning og sundhed.

Mangfoldig erhvervsstruktur med flere jobskabere

Tabel 2.1 giver et overblik over den private beskæftigelse og udviklingen heri i Horsens Kommune fordelt på brancher. Tabellen viser også de enkelte branchers erhvervmæssige specialisering i Horsens Kommune i 2023. Det fremgår, at kommunen er kendetegnet ved en mangfoldig erhvervsstruktur, idet både handel, transport, byggeri og industri står for mange arbejdspladser. Det er også alle erhverv, der har oplevet betydelig vækst – med engroshandel og transport (fx DSV, REMA 1000) som de største jobskabere. Den største tilbagegang ses inden for operationel service (vagtjenester, rengøring, vikartjenester mv.).

Tabel 2.1. Antal private jobs, jobvækst 2018-23 samt erhvervmæssig specialisering, fordelt på brancher

Branche	Antal fuldtidsjobs		Jobvækst, 2018-23 (pct.)	Jobvækst i hele landet, 2018-23 (pct.)	Specialisering, 2023
	2018	2023			
Engroshandel	3.039	3.912	29%	5%	1,6
Detailhandel	2.658	3.314	25%	3%	1,1
Bygge & anlæg	2.815	3.065	9%	14%	1,1
Transport	1.858	2.393	29%	10%	1,4
Fødevareindustri	1.992	1.962	-2%	7%	2,6
Operationel service	2.368	1.710	-28%	7%	1,0
Elektronik-, maskin- og transportmiddelindustri	1.529	1.670	9%	10%	1,2
Rådgivning og forskning	1.432	1.446	1%	22%	0,7
Tekstil-, træ- og møbelindustri	1.044	1.206	16%	6%	1,4
Hoteller og restauranter	781	873	12%	12%	0,7
Metalindustri	1.055	863	-18%	-2%	1,5
Primære erhverv	788	791	0%	-3%	0,9
Velfærdsinstitutioner	453	612	35%	12%	0,9
Sundhedsvæsen	565	596	5%	24%	0,8
Tele, it og information	491	585	19%	24%	0,4
Kemisk industri, medicinalindustri og plast-, glas- og betonindustri	593	573	-3%	16%	0,5
Ejendomshandel	584	558	-5%	3%	0,8
Erhvervsservice	345	487	41%	8%	0,9
Undervisning	421	446	6%	7%	0,7
Andre serviceydelser	378	386	2%	7%	0,5
Finansiering og forsikring	348	345	-1%	8%	0,3
Kultur og fritid	272	344	26%	16%	0,7
Råstof og energi, mv.	299	300	0%	24%	0,9
Forlag, tv og radio	75	113	50%	13%	0,3
Alle brancher	26.183	28.549	9%	10%	1,0

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik. Note: En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at branchens andel af kommunens private beskæftigelse er større end i resten af landet. Hvis specialiseringsgraden er under 1, fylder branchen mindre i kommunen end i resten af landet eller en gennemsnitskommune. Tal markeret med rød angiver, at væksten har været negativ.

Stærk industrispecialisering og størst vækst inden for handel og transport

Figuren til højre giver en grafisk illustration af Horsens Kommunes erhvervsmæssige specialisering og udvikling. Den fokuserer på de brancher, der fylder mest beskæftigelsesmæssigt i kommunen, jf. tabel 2.1 på forrige side.

Figuren underbygger billedet af erhvervsstyrker inden for industri, transport og engroshandel samt bygge og anlæg, der alle har en specialisering på mere end 1,0. Fødevareindustri fylder 2,5 gange så meget som i landet som helhed.

Handel og transport skiller sig endvidere ud med en høj vækst i perioden.

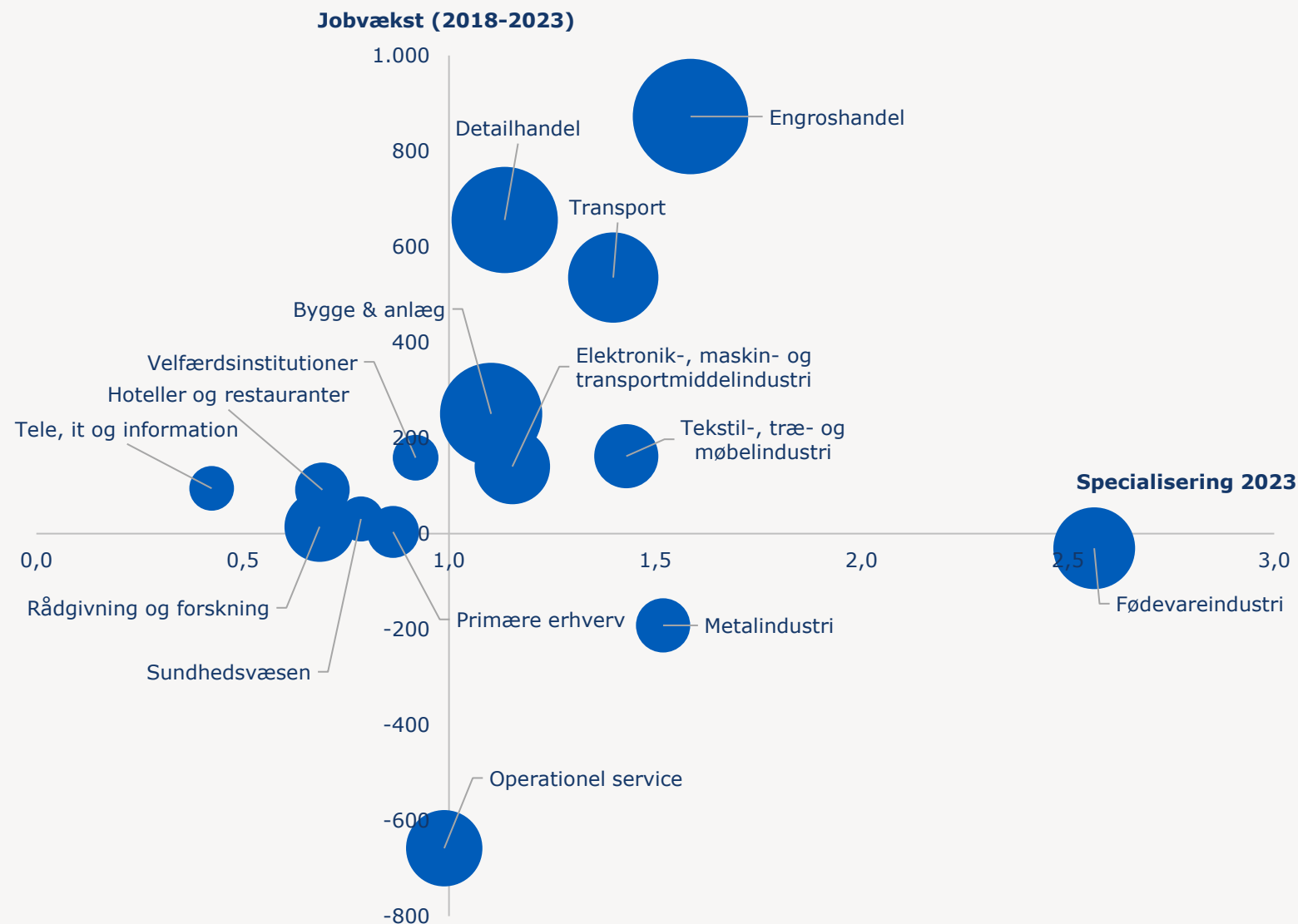

Figuren viser den erhvervsmæssige specialisering og udvikling.

Branchernes betydning i kommunen er belyst gennem tre indikatorer:

- Cirklernes diameter illustrerer størrelsen af hver branche målt på antal fuldtidsbeskæftigede i 2023.
- Placeringen langs figurens x-akse viser branchens specialiseringsgrad. En specialiseringsgrad over 1 er udtryk for, at branchens andel af den private beskæftigelse er større end i resten af landet.
- Placeringen langs y-aksen viser udviklingen i antal fuldtidsbeskæftigede 2018-23. Dvs. om branchen har haft vækst eller tilbagegang.

Figur 2.3. Horsens Kommunes erhvervsmæssige specialisering samt jobvækst, opdelt på brancher

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik. Note: Figuren omfatter de 15 største brancher i kommunen.

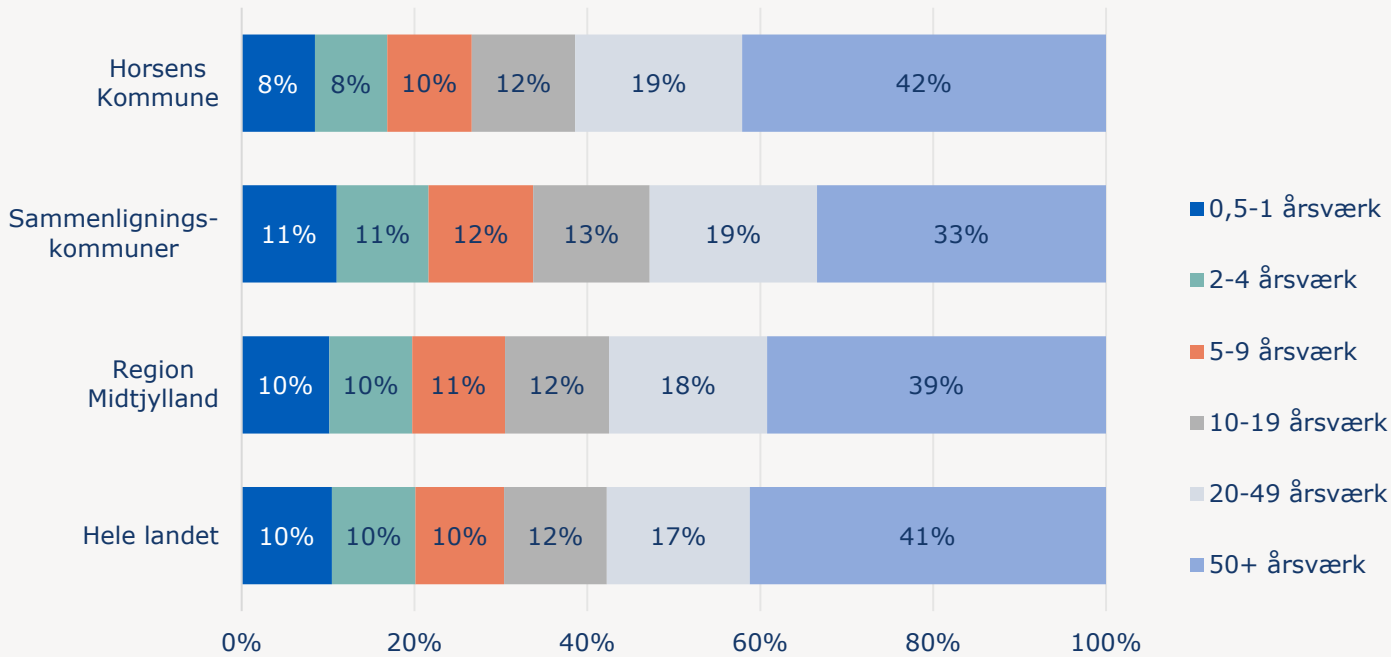
De helt små virksomheder fylder mindre i Horsens end i resten af regionen

Figuren og tabellen neden for giver et billede af virksomhedsstrukturen i Horsens Kommune. Figur 2.4 viser, hvor meget henholdsvis mindre og større virksomheder udgjorde af den private beskæftigelse i 2023, mens tabel 2.2 viser, om de forskellige størrelseskategorier har haft vækst eller tilbagegang i perioden 2018-23.

Figuren viser, at større virksomheder (mindst 50 ansatte) udgør en større andel af beskæftigelsen i Horsens Kommune end i sammenligningskommunerne, mens det modsatte er tilfældet for mikrovirksomheder. Omvendt svarer fordelingen stort set til gennemsnittet for hele regionen.

Tabel 3.2 viser, at Horsens Kommune i perioden 2018-23 har oplevet jobvækst i alle størrelsesgrupper på nær virksomheder med 2-4 ansatte. For de største virksomheder med mere end 50 ansatte, og som betyder meget for den samlede jobskabelse, har væksten været lidt lavere end i regionen som helhed.

Figur 2.4. Fordeling af private fuldtidsbeskæftigelse efter størrelsen af den virksomhed, de arbejder i, 2023

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Opgjort på arbejdssteder.

Tabel 2.2. Jobudvikling 2018-23 for private virksomheder opdelt på størrelsesgrupper

Størrelse	Horsens Kommune	Region Midtjylland
0,5-1 årsværk	6,1%	2,8%
2-4 årsværk	-7,0%	-5,8%
5-9 årsværk	9,8%	2,4%
10-19 årsværk	3,0%	6,4%
20-49 årsværk	18,2%	14,1%
50+ årsværk	11,2%	14,3%
Alle virksomheder	9,0%	8,5%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Opgjort på arbejdssteder. Udvikling i antal jobs er opgjort på baggrund af gruppernes samlede fuldtidsbeskæftigelse i henholdsvis 2018 og 2023.

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

3

Virksomhedsbestand

Dette afsnit kigger nærmere på Horsens Kommunes virksomheder.

Først gennemgår afsnittet, hvordan virksomhederne er fordelt på brancher, og om antallet af virksomheder er stigende eller faldende i de enkelte brancher.

Dernæst vises udviklingen i omfanget af tilflyttende og fraflyttende virksomheder, og hvordan tilflyttere og fraflyttere er fordelt på sektorer og størrelsesgrupper.

Til sidst viser afsnittet data for omfanget af konkurser i kommunen.

Stigning i bestanden af Horsens-virksomheder

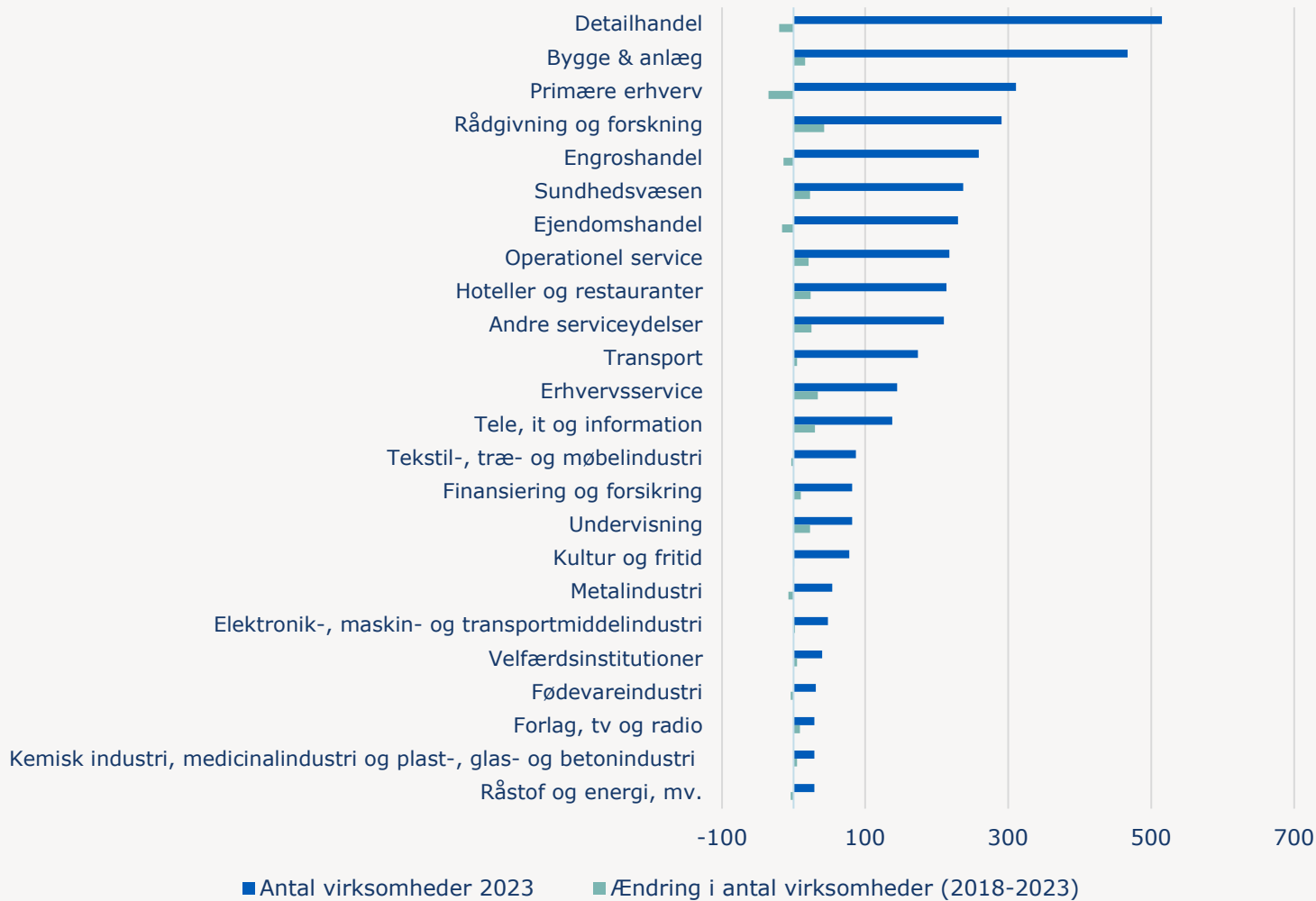
Der eksisterede ved udgangen af 2023 i alt 3.998 reelle virksomheder (arbejdssteder med mindst ét halvt årsværk) i Horsens Kommune. Det er en stigning på 5 pct. siden 2018.

Figuren viser, at der er klart flest virksomheder inden for detailhandel samt bygge & anlæg. Omvendt er der færre virksomheder inden for transport og industri, hvilket afspejler, at virksomhederne i de to sektorer gennemsnitligt er større end i de øvrige erhverv.

De fleste brancher har oplevet mindre fremgange i virksomhedsbestanden, idet detailhandel og primære erhverv dog er gået tilbage.

Figur 3.1. Antal private virksomheder 2023 samt vækst i antal virksomheder 2018-23, opdelt på brancher

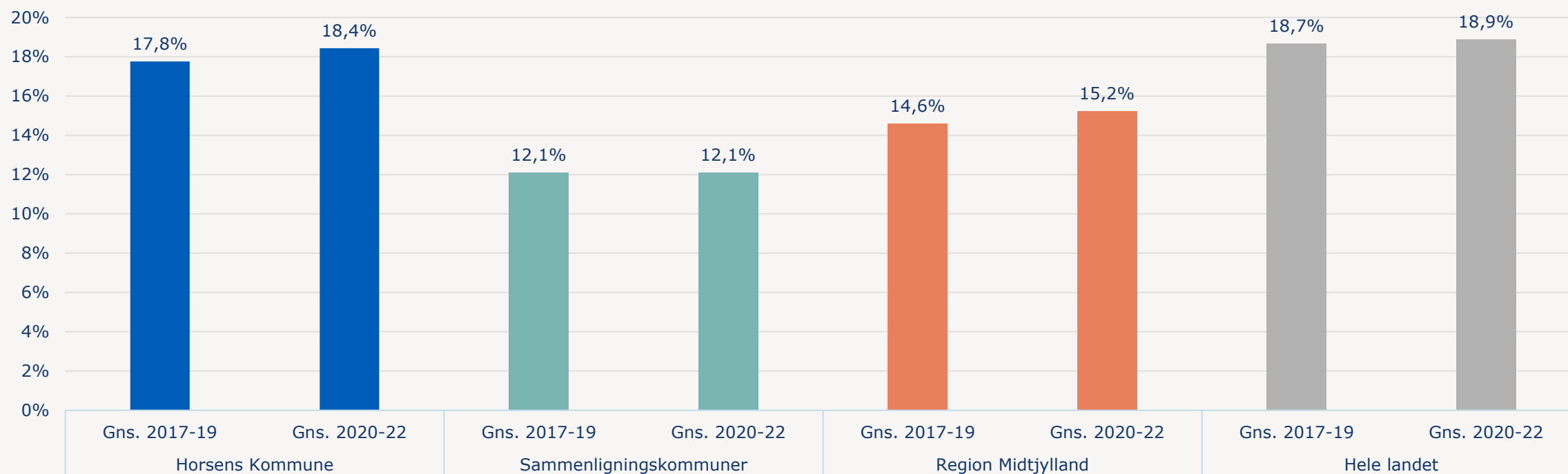
Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Virksomheder er opgjort på arbejdsstedsniveau. Tabellen medtager kun virksomheder, der lever op til Danmarks Statistiks minimumskrav for at være en reel virksomhed (aktivitet, der svarer til et halvt årsværk i den pågældende branche).

Flere ansatte i virksomheder under udenlandsk ejerskab end i regionen som helhed

En indikator for erhvervslivets internationalisering er omfanget af virksomheder, der har udenlandske ejere. Derudover kan udenlandsk ejerskab have betydning for beskæftigelse, investeringer og den lokale erhvervsstruktur. Figur 3.2 viser, hvor stor en andel af de privat beskæftigede, der er ansat i virksomheder under udenlandsk ejerskab.

Det fremgår, at Horsens erhvervsliv målt på denne indikator er mere internationalt end i sammenligningskommunerne og regionen som helhed, mens andelen stort set svarer til landsgennemsnittet. Horsens Kommune har – lige som regionen som helhed – oplevet en vækst på området.

Figur 3.2. Udenlandsk ejede virksomheders andel af den private beskæftigelse, 2017-19 & 2020-22

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

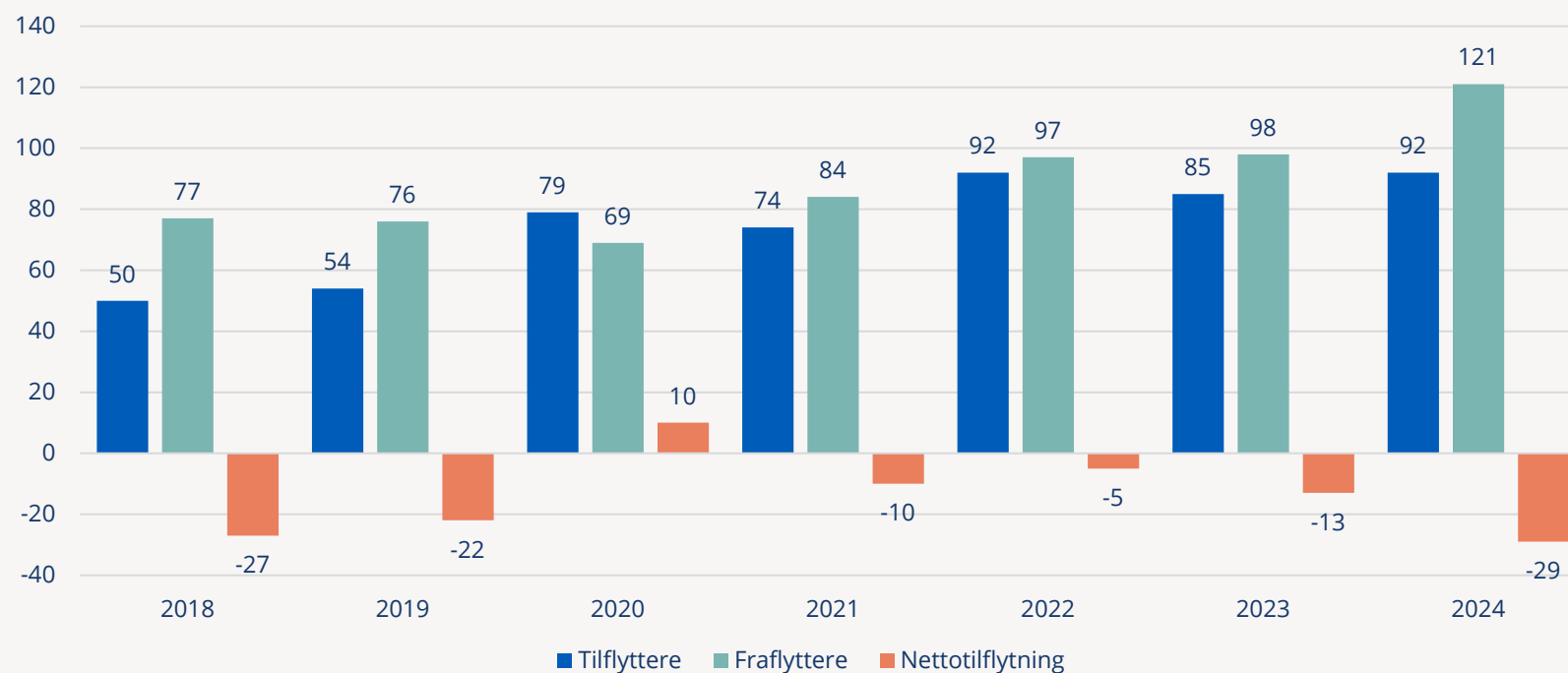
Note: Opgjort på arbejdssteder og beskæftigede personer. Arbejdsstedernes nationalitet er baseret på virksomhedernes ejerskabsforhold. Virksomheder defineres som udenlandsk ejet, hvis en udenlandsk ejer direkte eller indirekte besidder mere end 50 pct. af egenkapital eller aktionernes stemmerettigheder

Nettofraflytning af virksomheder de seneste år

Et andet pejlemærke for erhvervsvilkårene i en kommune er forholdet mellem til- og fraflytninger af virksomheder. Figur 3.3 viser udviklingen i både til- og fraflytninger samt nettotilflytningen (tilflytninger fratrasket fraflytninger) til Horsens Kommune i perioden 2018-24..

Der er i hele perioden flyttet 526 virksomheder til kommunen, mens der er fra fraflyttet 622 virksomheder. Det giver en nettofraflytning på 96 virksomheder. Som det fremgår, er der i 2024 sket en stigning i antallet af fraflyttede virksomheder.

Figur 3.3. Til- og fraflytning af virksomheder i Horsens Kommune, 2018-24

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra cvr-registeret.
Note: Opgjort på baggrund af arbejdssteder med beskæftigelse på flyttetidspunktet.

Opgørelse af til- og fraflyttede virksomheder

Analysen af til- og fraflyttede virksomheder er baseret på et særudtræk fra CVR-registeret.

Analysen er afgrænset til arbejdssteder, der på flytningstidspunktet har beskæftigede lønmodtagere. Det vil sige større virksomheder, der flytter en afdeling til kommunen indgår i opgørelsen.

Opgørelserne om beskæftigelse er baseret på virksomhedens indberetninger til Skattestyrelsens eIndkomstregister.

Virksomhedsejere i fx enkeltmandsvirksomheder, der ikke udbetaler løn til sig selv, indgår dermed ikke i opgørelsen.

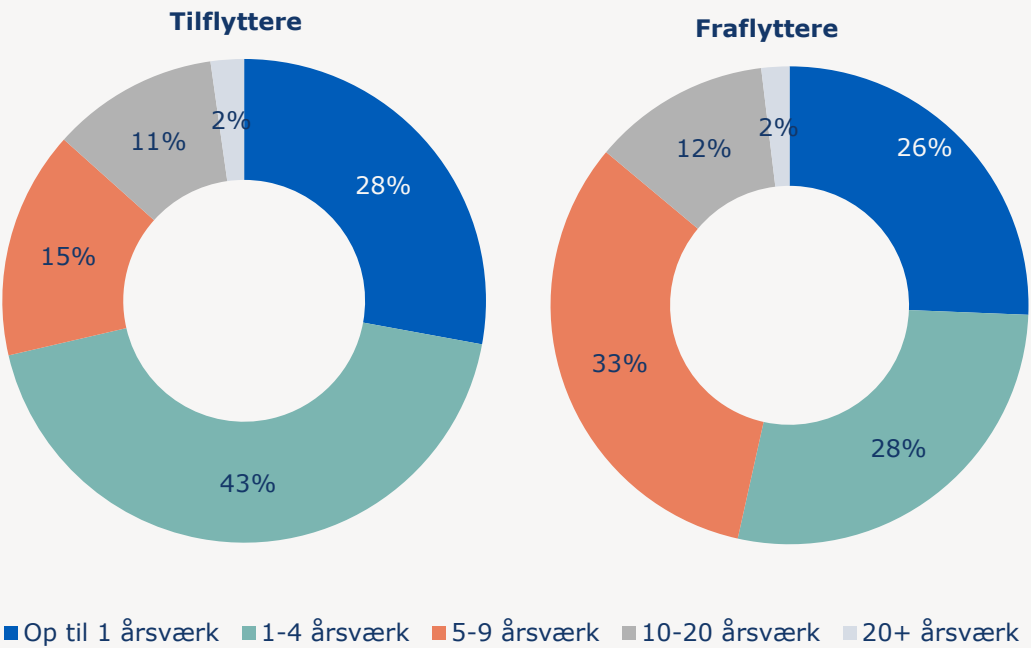
Opgørelsen adskiller sig fra de månedlige til- og fraflyttelister på kommunalt niveau ved kun at fokusere på arbejdssteder med beskæftiget lønmodtagere.

Handelserhvervet fylder meget blandt både til- og fraflyttere

Figur 3.4 viser forskelle mellem til- og fraflyttede virksomheder i Horsens Kommune, når det gælder virksomhedernes størrelse. Det fremgår, at der i perioden 2022-24 var relativt mange fraflyttede i størrelsesordenen 5-9 årsværk, mens tilflytterne i langt overvejende grad var virksomheder under fem årsværk. For virksomheder med over 10 årsværk er andelen af til- og fraflyttere stort set den samme.

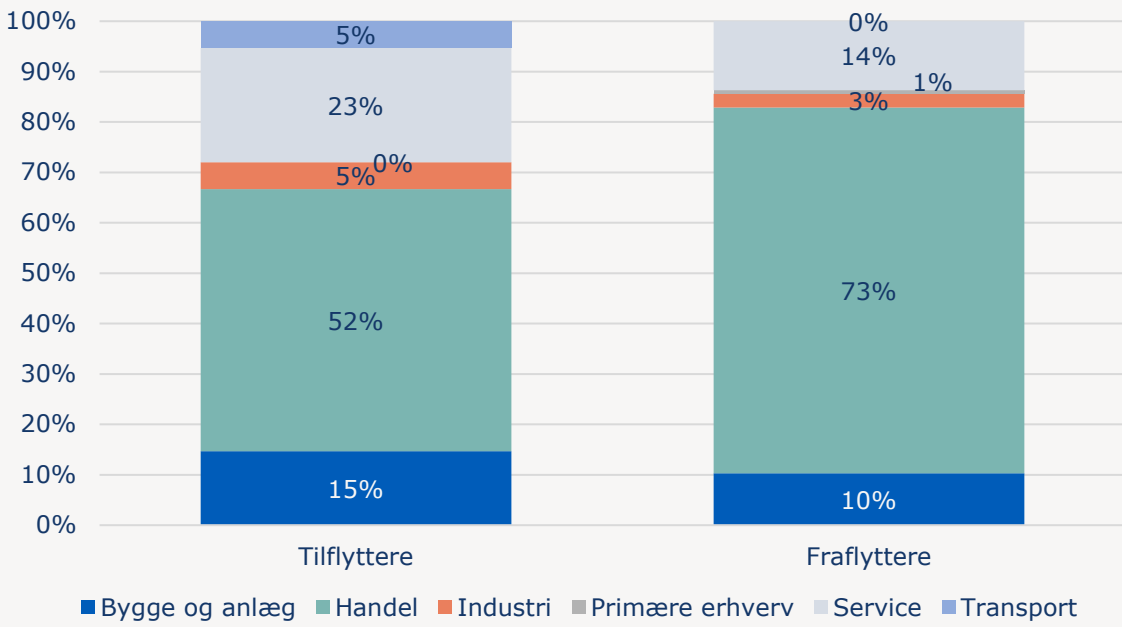
Figuren til højre giver et billede af, hvordan til- og fraflytterne fordeler sig på hovedsektorer, idet figuren fokuserer på virksomheder med mindst fem fuldtidsansatte for at sætte fokus på virksomheder, hvis til- og fraflytning har betydning for udviklingen i den lokale beskæftigelse. Figuren viser, at handel dominerer på begge områder, mens service fylder mere blandt tilflyttede end blandt fraflyttere.

Figur 3.4. Til- og fraflyttede virksomheder fordelt på størrelsesgrupper, 2022-24

Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra cvr-registeret.
Note: Opgjort på baggrund af arbejdssteder med beskæftigelse på flyttetidspunktet.

Figur 3.5. Til- og fraflyttede virksomheder fordelt på sektorer, Horsens Kommune, 2022-24

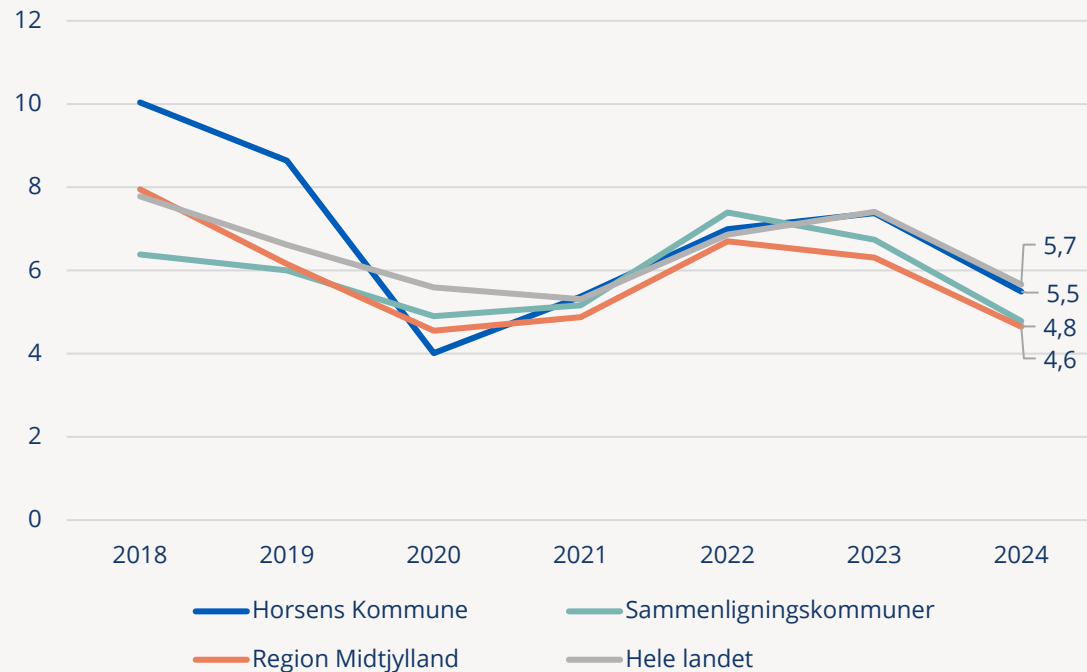
Kilde: IRIS Group på baggrund af data fra cvr-registeret.
Note: Opgjort på baggrund af arbejdssteder med mindst 5+ fuldtidsbeskæftigede på flyttetidspunktet.

Fald i andel konkurser i 2024

En indikator for afvikling og frafald af virksomheder er omfanget af konkurser. Figur 3.6 viser udviklingen i omfanget af konkurser – opgjort som antal konkurser pr. 1.000 virksomheder. Det fremgår, at andelen af konkurser stort set har svaret til andelen i sammenligningskommunerne de sidste fire år, og at der efter en stigning i post-corona perioden igen er sket et fald i 2024.

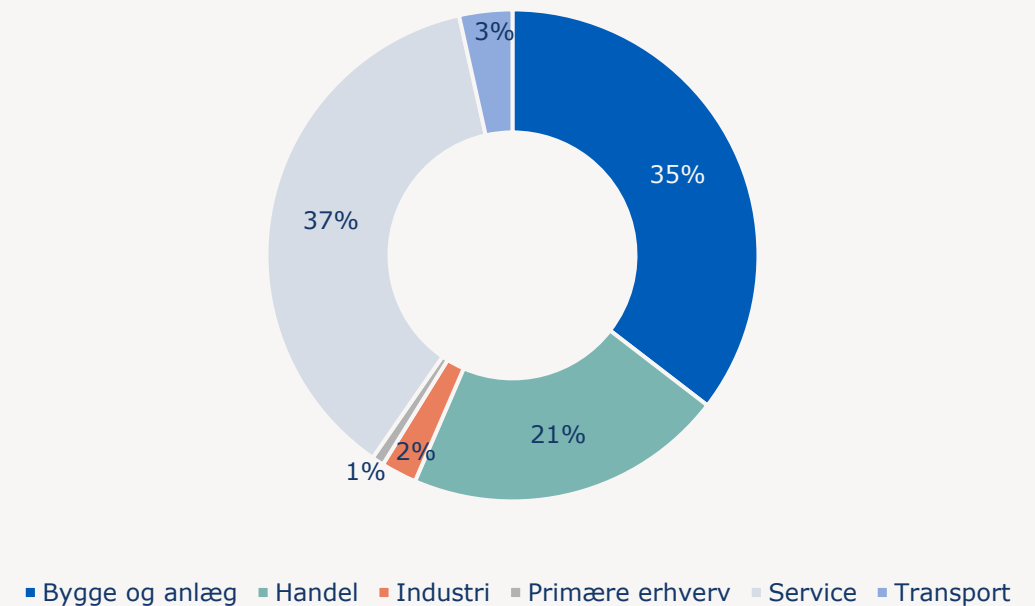
Endelig viser figur 3.7, hvordan konkurserne i kommunen i perioden 2022-24 fordeler sig på hovedsektorer. Figuren afslører, at mere end syv ud 10 konkurser er sket inden for bygge & anlæg og servicesektoren.

Figur 3.6. Udvikling i antal konkurser pr. 1.000 virksomheder, 2018-24

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
 Note: Konkurser er opgjort for virksomheder med ansatte og/eller en omsætning på mindst en mio. kr.

Figur 3.7. Konkurser i Horsens Kommune fordelt på sektorer, 2022-24

A man with short brown hair, wearing a dark blue long-sleeved shirt and blue jeans, is seen from the back and side, looking at a large industrial machine. The machine has a large circular window showing internal components. The text "DMU 50" is visible on the top left of the machine's frame. The machine is emitting a fine mist or coolant spray. The background is a bright, industrial setting.

DMU 50

18

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

4

Iværksætteri

Dette afsnit sætter fokus på iværksætteri i Horsens Kommune.

Den første del af afsnittet viser iværksætterraten, og hvordan den har udviklet sig siden 2018. Derefter vises hvor stor en andel af de nye virksomheder, der overlever, og hvordan de udvikler sig målt på årsværk.

Den sidste del af afsnittet går i dybden med iværksætternes fordeling på brancher, køn og alder.

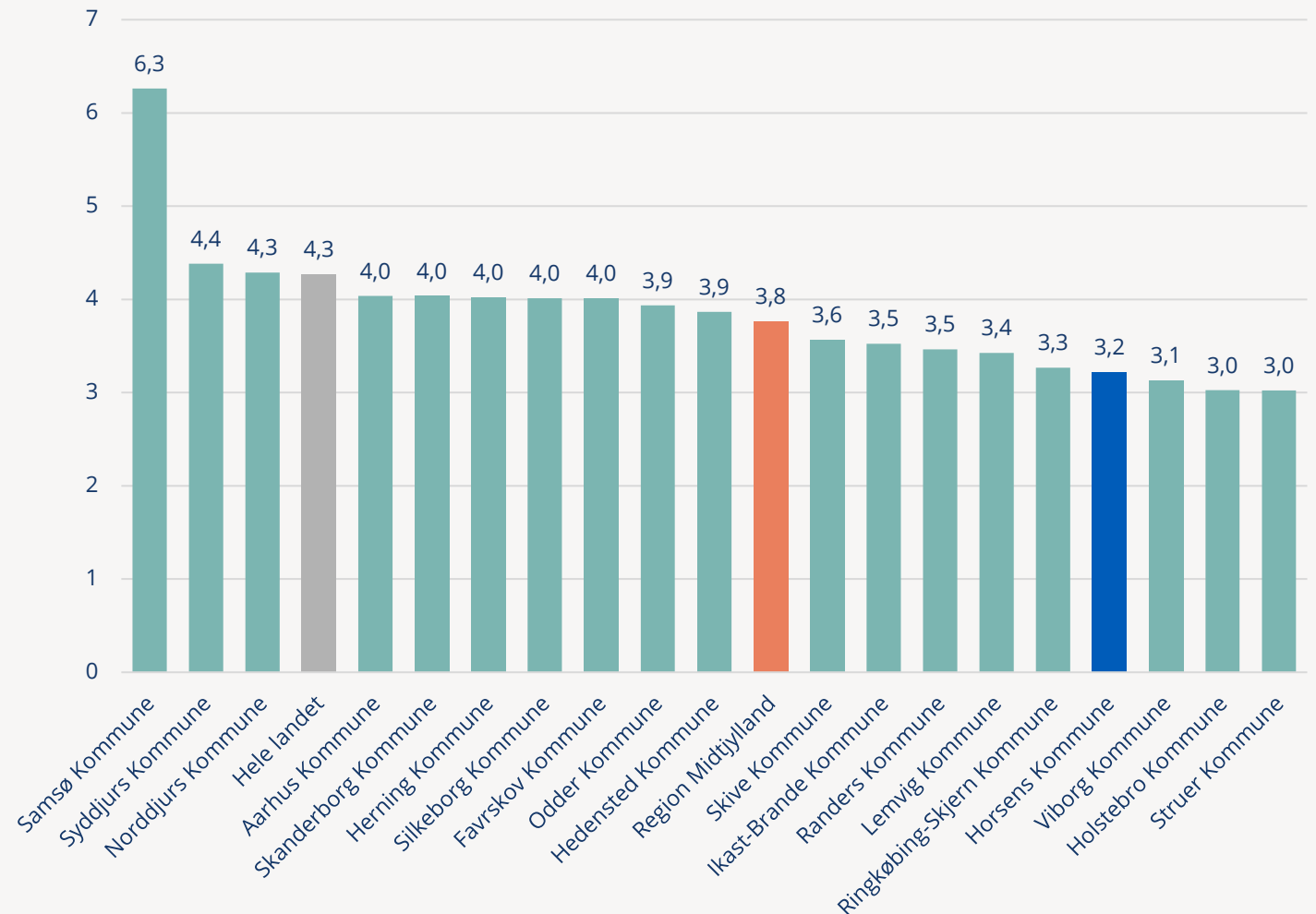
Få Horsens-iværksættere i 2023

Nye virksomheder og iværksættere spiller en vigtig rolle for fornyelse, dynamik, innovation og jobskabelse i erhvervslivet.

Figuren til højre viser iværksætterraten (andelen af nye virksomheder sat i forhold til befolkningen i den erhvervsaktive alder) i 2023 i de midtjyske kommuner sammenholdt med lands- og regionsgennemsnittet.

Det fremgår, at Horsens Kommune i 2023 havde en relativt lav iværksætterrata – modsat andre kommuner i den østlige del af regionen.

Figur 4.1. Iværksætterraten i de midtjyske kommuner, 2023

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Iværksætterraten er opgjort som antal nye virksomheder pr. 1.000 personer i arbejdsstyrken (15-64 årige). Tallene kan ikke sammenlignes direkte med tidligere års kommunerapporter, der viste etableringsraten (antal nye virksomheder ift. samlet virksomhedsbestand). Vi anvender i denne rapport iværksætterraten, der er et bedre mål for iværksætterkulturen i en kommune.

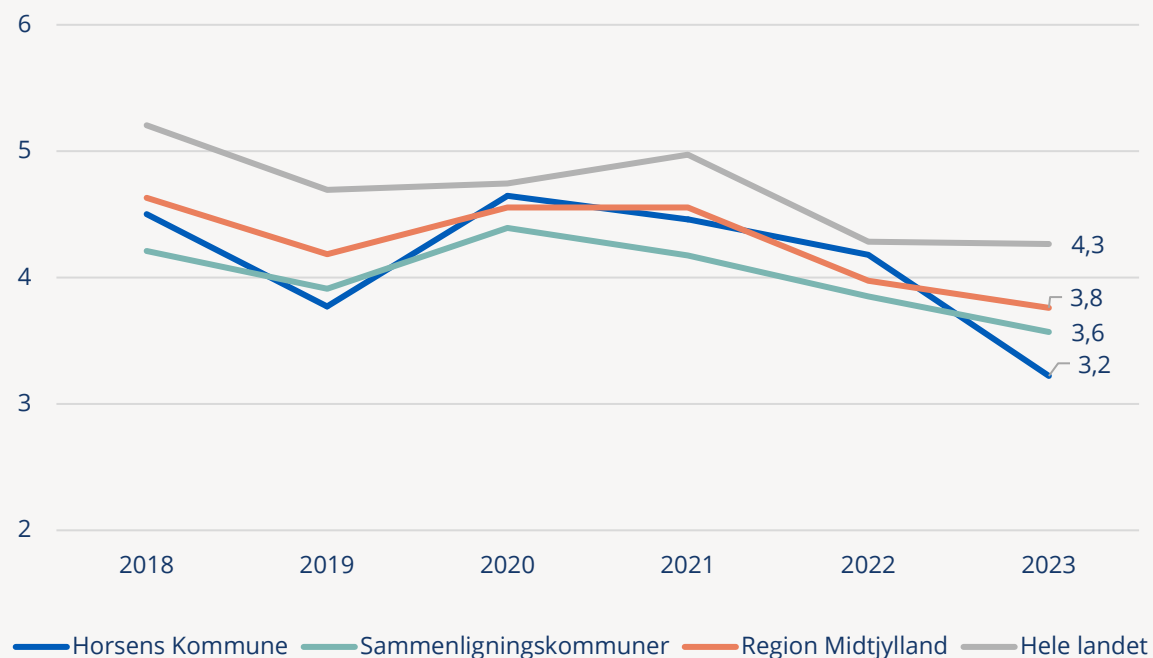
Stort fald i iværksætteraktiviteten i Horsens Kommune i 2023

Figur 4.2 viser udviklingen i iværksætterraten i perioden 2018-23 for Horsens Kommune, sammenligningskommunerne, Region Midtjylland og hele landet.

Siden 2021 er antallet af iværksættere faldet på både lands- og regionsplan – en udvikling, der bl.a. kan skyldes det stigende renteniveau og usikkerhed knyttet til inflation og geopolitisk ustabilitet.

I Horsens Kommune har faldet været stærkere end på landsplan, og specielt i 2023 skete der et betydeligt fald i antallet af nye iværksættere. Således er Horsens gået fra at ligge over regionsgennemsnittet i 2022 til i 2023 at ligge under gennemsnittet.

Figur 4.2. Udvikling i iværksætterraten, 2018-23

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Iværksætterraten er opgjort som antal nye virksomheder i året sat i forhold til arbejdsstyrken (15-64 årige).

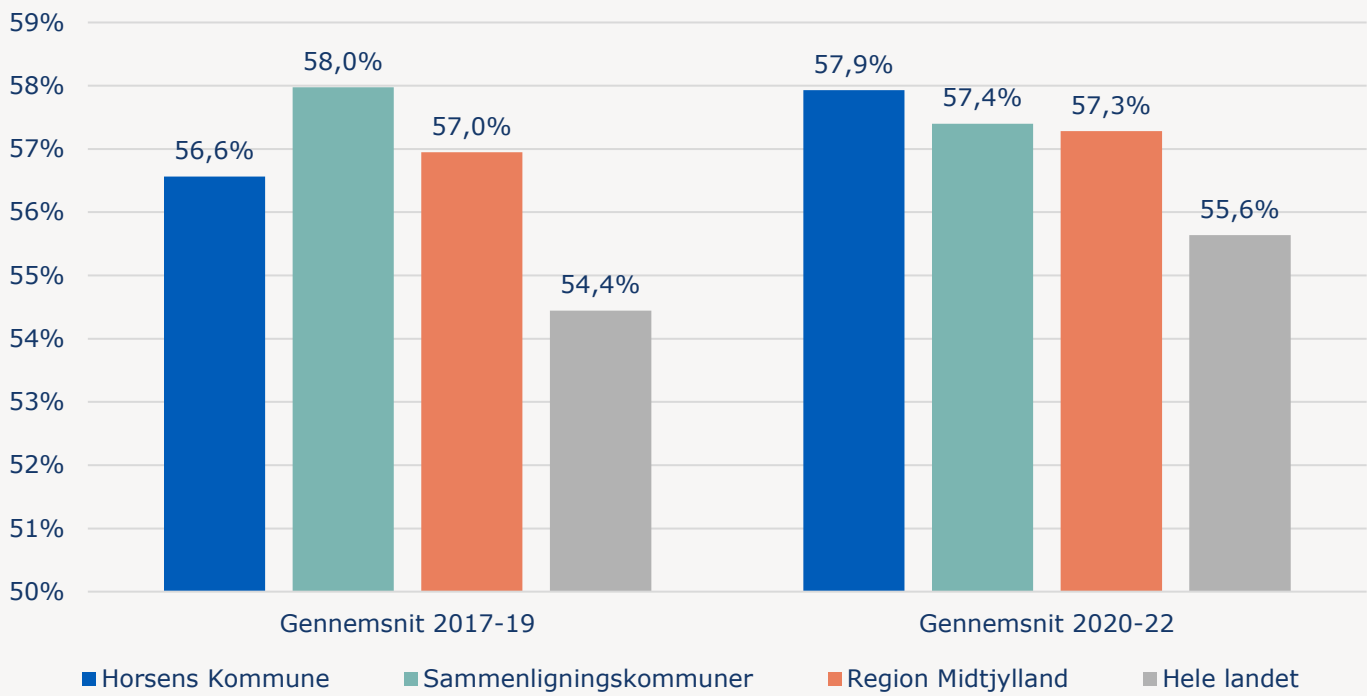

Stigende overlevelsesrate for nye virksomheder

En vigtig indikator for iværksættervilkårene i en kommune er overlevelsesraten. Det vil sige andelen af nye virksomheder, der formår at fastholde en væsentlig økonomisk aktivitet efter, at de er etableret. Figur 4.3 viser de gennemsnitlige overlevelsesrater tre år efter etablering for to perioder. Det fremgår, at overlevelsesraten i perioden 2020-22 lå over regions- og landsgennemsnittet, og at den samtidig er steget lidt siden 2017-19.

En anden indikator for iværksættervilkårene er de overlevende virksomheders evne til at skabe værdi og arbejdspladser. Tabel 4.1 viser det gennemsnitlige antal jobs i overlevende iværksættervirksomheder tre år efter etableringsåret. Der er igen vist gennemsnittet for to perioder. Både på regions- og landsplan ses en tendens til, at væksten er en smule mindre i den sidste periode, hvilken kan hænge sammen med den økonomiske afmatning i nogle brancher under corona-krisen. Faldet har dog været mindre i Horsens Kommune end på lands- og regionsplan, således at den gennemsnitlige beskæftigelse i den sidste periode lå en anelse over både regionen og sammenligningskommunerne.

Figur 4.3. Overlevelsesraten (tre år efter etablering), opdelt på to perioder

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Tabel 4.1. Gennemsnitligt antal fuldtidsjobs tre år efter etablering, opdelt på to perioder

Jobskabelse pr. virksomhed	Gns. 2017-2019	Gns. 2020-2022
Horsens Kommune	2,0	1,9
Sammenligningskommuner	2,2	1,7
Region Midtjylland	2,1	1,8
Hele landet	2,2	2,0

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik
Note: Kolonnen for 2017-19 består af virksomheder etableret i 2014-16, mens kolonnen for 2020-22 består af virksomheder etableret i 2017-19.

Mange Horsens-iværksættere inden for byggeri samt finansiering og ejendomme

For den enkelte kommune kan det endvidere være interessant at se nærmere på inden for hvilke brancher, at der etableres nye virksomheder. Tabel 4.2 viser de nye virksomheders fordeling på brancher i perioden 2022-23 og sammenligner med det øvrige land og regionen som helhed.

Af tabellen fremgår, at iværksætternes branchefordeling i Horsens Kommune stort set svarer til i sammenligningskommunerne. I forhold til landsgennemsnittet har Horsens Kommune mange iværksættere inden for finansiering, forsikring og ejendomshandel samt bygge og anlæg. Omvendt er andelen lavere inden for videnservice og operationel service.

Tabel 4.2. Nye virksomheders fordeling på brancher, gennemsnit for 2022-23

Branche	Horsens Kommune	Sammenligningskommuner	Region Midtjylland	Hele landet
Finansiering, forsikring og ejendomme	16%	15%	15%	12%
Bygge og anlæg	16%	16%	14%	13%
Videnservice	14%	14%	15%	17%
Landbrug, skovbrug, fiskeri, råstof, forsyning og andre serviceydelser	10%	9%	8%	8%
Private velfærdsinstitutioner og kultur	9%	10%	11%	10%
Information og kommunikation	7%	5%	7%	9%
Hoteller og restauranter	6%	5%	6%	6%
Operationel service	6%	7%	7%	9%
Detailhandel	5%	7%	6%	6%
Transport	5%	5%	5%	6%
Industri	4%	4%	4%	3%
Engroshandel	3%	3%	3%	3%
I alt	100%	100%	100%	100%

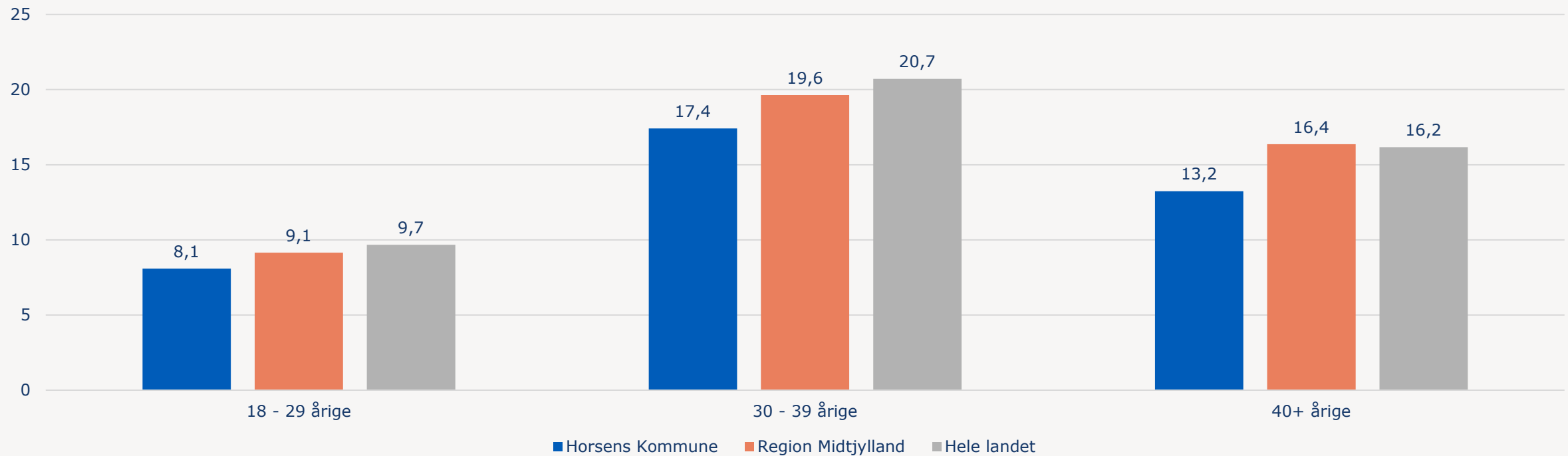
Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Virksomheder med uoplyst branche er ikke medtaget.

Størst iværksætteraktivitet blandt de 30-39 årige

Figuren neden for belyser de aldersopdelte iværksætterrater. Den viser antallet af iværksættere i tre aldersgrupper over en treårig periode (2021-23) sat i forhold til antallet af borgere i de pågældende aldersgrupper i samme periode. Derved skabes et billede af i hvilken aldersgruppe, at iværksætteraktiviteten er højest, og hvordan kommunen afviger fra lands- og regionsgennemsnittet inden for hver aldersgruppe.

Figuren viser for det første, at iværksætteraktiviteten er størst blandt de 30-39 årige i både Horsens og resten af landet. Derudover fremgår det, at den lidt lavere iværksætteraktivitet i Horsens Kommune går igen i alle aldersgrupper.

Figur 4.4. Antal iværksættere 2021-23 pr. 1.000 indbyggere, opdelt på aldersgrupper

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Figuren er baseret på de fulde stifterteams bag iværksættervirksomhederne. Antal iværksættere er opgjort samlet for den treårige periode pr. 1.000 borgere i den pågældende aldersgruppe, hvor antallet af borgere er opgjort som et gennemsnit for de tre år. For gruppen 40+ er kun medtaget borgere under 70 år.

Andelen af kvindelige iværksættere varierer på tværs af de midtjyske kommuner

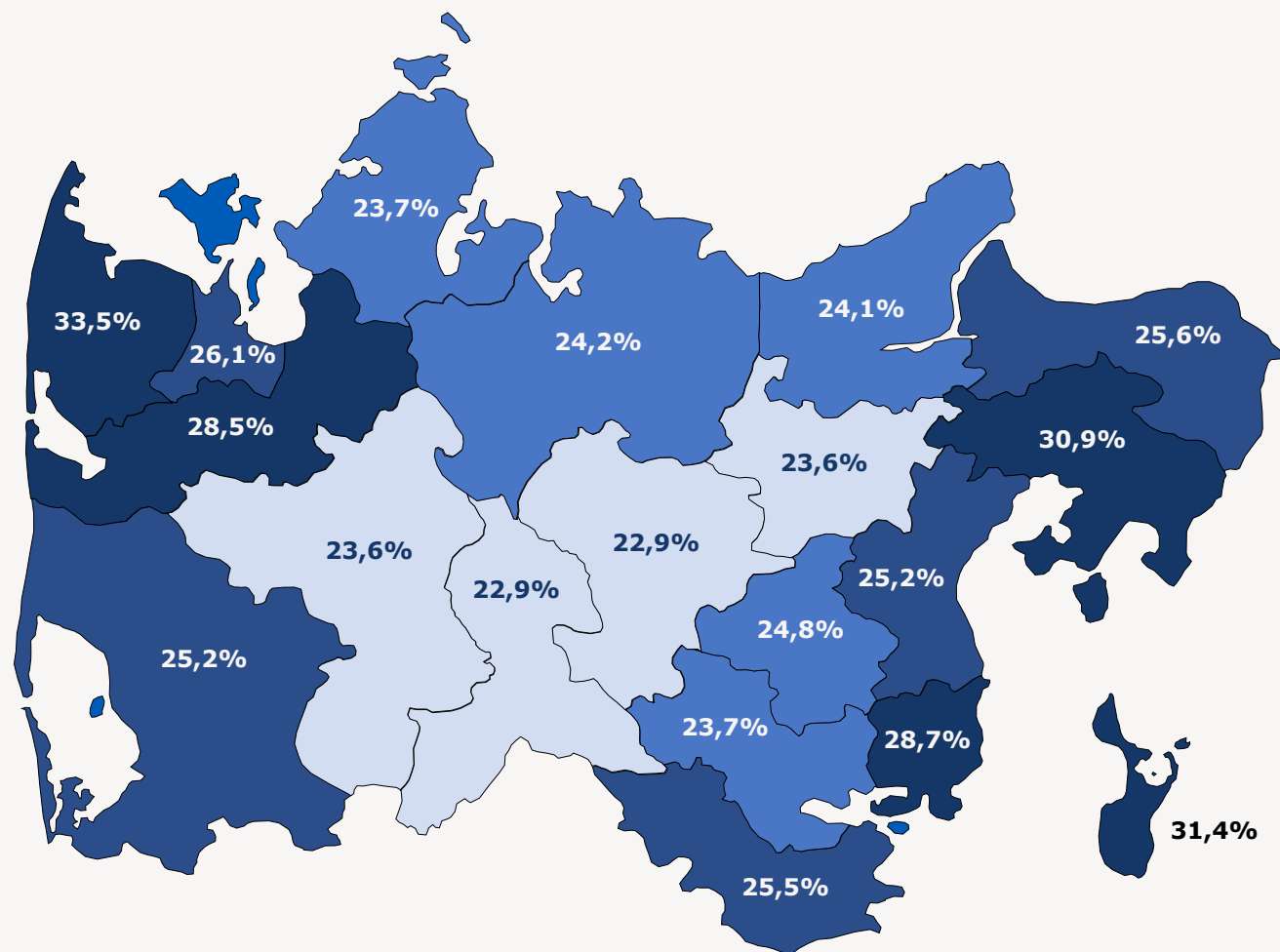
På landsplan er kun ca. en fjerdedel af alle iværksættere kvinder. Det kan skyldes en række barrierer som større usikkerhed på egne evner, et mere beskedent forretningsnetværk, vanskeligere adgang til finansiering og en større bekymring om work-life balance. Det er faktorer, som der kan arbejdes med lokalt i forhold til at støtte og motivere kvinder med interesse for iværksætteri.

Figur 4.5 viser for alle midtjyske kommuner andelen af iværksættere, der var kvinder i perioden 2021-23. Samlet set var andelen af kvindelige iværksættere 25,4 pct. i Region Midtjylland mod 26,3 pct. på landsplan i denne periode.

Som det fremgår, er der betydelige forskelle på tværs af de midtjyske kommuner. Lemvig Kommune topper med en andel på 33,5 pct., mens Silkeborg Kommune sammen med Ikast-Brande Kommune ligger i bunden med en andel på 22,9 pct.

Med en andel på 23,7 pct. ligger Horsens Kommune under regions gennemsnittet og lavest i det østjyske kommunebånd.

Figur 4.5. Andel kvindelige iværksættere i de midtjyske kommuner, gennemsnit for 2021-23

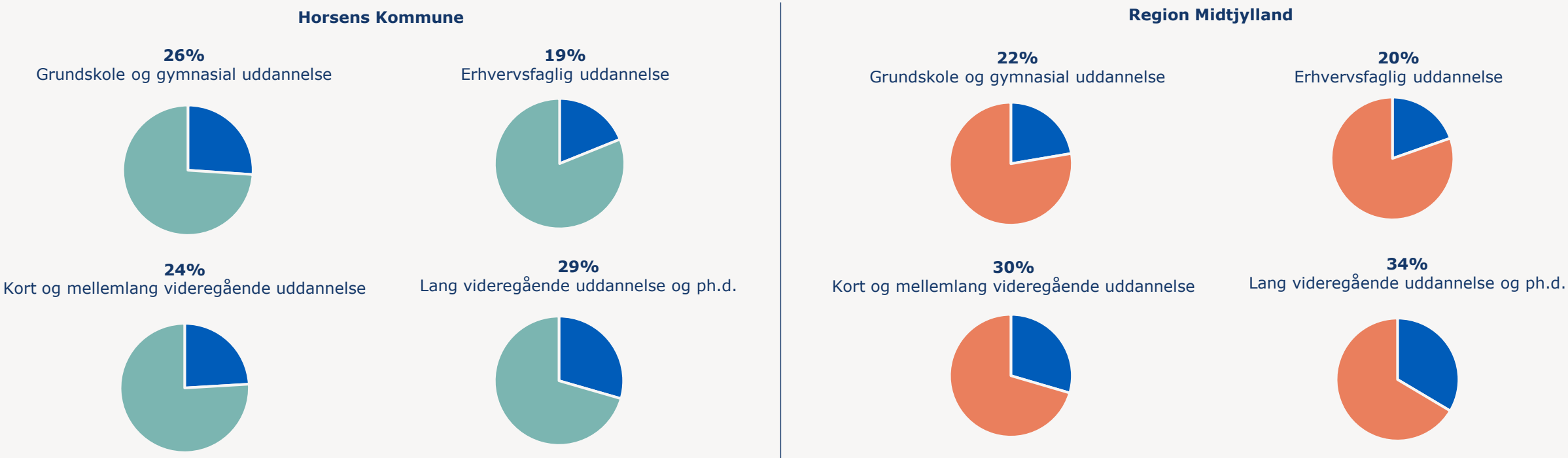
Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note Andelen af kvindelige iværksættere er baseret på de fulde stifterteams bag virksomhederne.

Kvinder uden erhvervskompetencegivende uddannelse skaber flere nye virksomheder end i resten af regionen

Forholdet mellem mandlige og kvindelige iværksættere varierer noget på tværs af uddannelsesbaggrund. Det er belyst i figurerne neden for, der viser andelen af kvindelige iværksættere i perioden 2021-23 fordelt efter uddannelsesniveau i Horsens Kommune og for regionen som helhed.

Som det fremgår, er andelen af kvindelige iværksættere i Region Midtjylland højst blandt personer med en videregående uddannelse, mens den er lavest for personer med en erhvervsfaglig uddannelse. Figuren viser også et lidt andet mønster for Horsens Kommune, hvor andelen af kvindelige iværksættere er relativ høj for personer uden en erhvervskompetencegivende uddannelse.

Figur 4.6. Andel kvindelige iværksættere opdelt på uddannelsesniveau, 2021-23

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik
Note: Andelen af kvindelige iværksættere er baseret på det fulde stifterteam bag virksomheden.

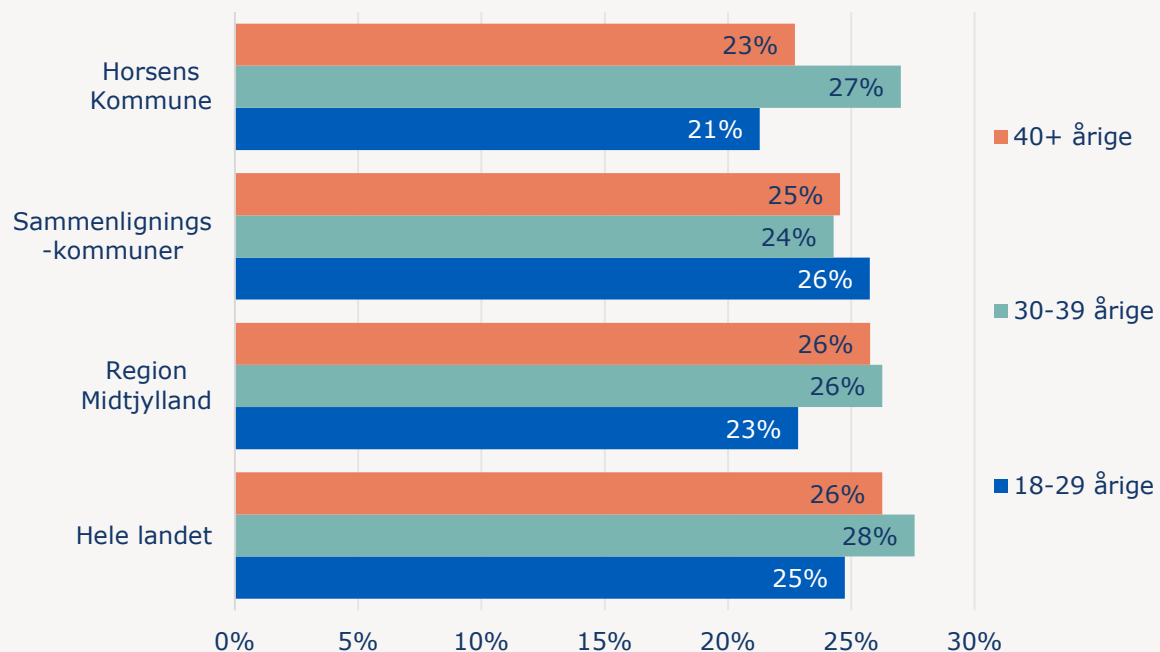
Flest kvindelige iværksættere i gruppen 30-39 år

Et andet interessant perspektiv på lokalt iværksætteri er iværksætternes alder. Iværksætterlysten samt barrierer og usikkerhed knyttet til at starte virksomhed kan variere med alderen.

Derfor viser figur 4.7 andelen af kvindelige iværksættere i forskellige aldersgrupper i henholdsvis Horsens Kommune, sammenligningskommunerne, regionen som helhed og hele landet.

Det fremgår, at Horsens Kommune skiller sig lidt ud med en lav andel kvindelige iværksættere under 30 år. Omvendt er andelen højere end i sammenligningskommunerne blandt 30-93 årige.

Figur 4.7. Andel kvindelige iværksættere opdelt på aldersgrupper, gennemsnit for 2021-23

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik

Note: Andelen af kvindelige iværksættere er baseret på det fulde stifterteam bag virksomheden.

Udvikling i andel kvindelige iværksættere i midtjyske kommuner

Tabel 4.3 viser andelen af kvindelige iværksættere i tre tidsperioder. Top 5 er fremhævet i alle tre perioder.

Det fremgår, at mange de samme kommuner går igen i top-5 over de højeste andele kvindelige iværksættere. Samsø Kommune ligger i top-5 i alle perioder, mens Lemvig Kommune, Syddjurs Kommune, Odder Kommune og Holstebro Kommune er at finde i top-5 i to perioder.

Der er dog også udsving. Fx er Lemvig Kommune gået fra en lav andel kvindelige iværksættere i 2015-17 til en høj andel i de seneste to perioder. Silkeborg Kommune er den eneste kommune, hvor andelen af kvindelige iværksættere har været faldende fra periode til periode. Samlet er andelen på regionsplan steget fra 24,0 pct. til 25,3 pct.

Tabel 4.3. Andel kvindelige iværksættere i de midtjyske kommuner, gennemsnit for 2015-17, 2018-20 & 2021-23

Kommune	2015-17	2018-20	2021-23
Lemvig Kommune	17,4%	27,5%	33,5%
Samsø Kommune	36,3%	26,9%	31,4%
Syddjurs Kommune	26,9%	26,0%	30,9%
Odder Kommune	27,9%	18,6%	28,7%
Holstebro Kommune	24,8%	27,3%	28,5%
Struer Kommune	23,7%	23,9%	26,1%
Norddjurs Kommune	24,6%	27,0%	25,6%
Hedensted Kommune	24,3%	24,1%	25,5%
Aarhus Kommune	23,3%	24,5%	25,2%
Ringkøbing-Skjern Kommune	25,2%	28,6%	25,2%
Skanderborg Kommune	25,5%	26,4%	24,8%
Viborg Kommune	21,9%	21,3%	24,2%
Randers Kommune	24,3%	20,4%	24,1%
Skive Kommune	22,6%	23,7%	23,7%
Horsens Kommune	25,1%	21,4%	23,7%
Favrskov Kommune	24,4%	25,2%	23,6%
Herning Kommune	21,4%	20,9%	23,6%
Ikast-Brande Kommune	24,5%	26,0%	22,9%
Silkeborg Kommune	25,9%	25,2%	22,9%
Region Midtjylland	24,0%	24,2%	25,3%

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note Andelen af kvindelige iværksættere er baseret på de fulde stifterteams bag virksomhederne.

Vækstvirksomheder og eksport

Det sidste afsnit går i dybden med, hvordan kommunens virksomheder formår at skabe vækst og eksport.

Først belyses udviklingen i andelen af vækstvirksomheder og vækstvirksomhedernes fordeling på sektorer.

Derefter kigger afsnittet nærmere på, hvor mange virksomheder der har eksport, og hvordan den samlede eksportværdi blandt kommunens eksporterende virksomheder har udviklet sig.

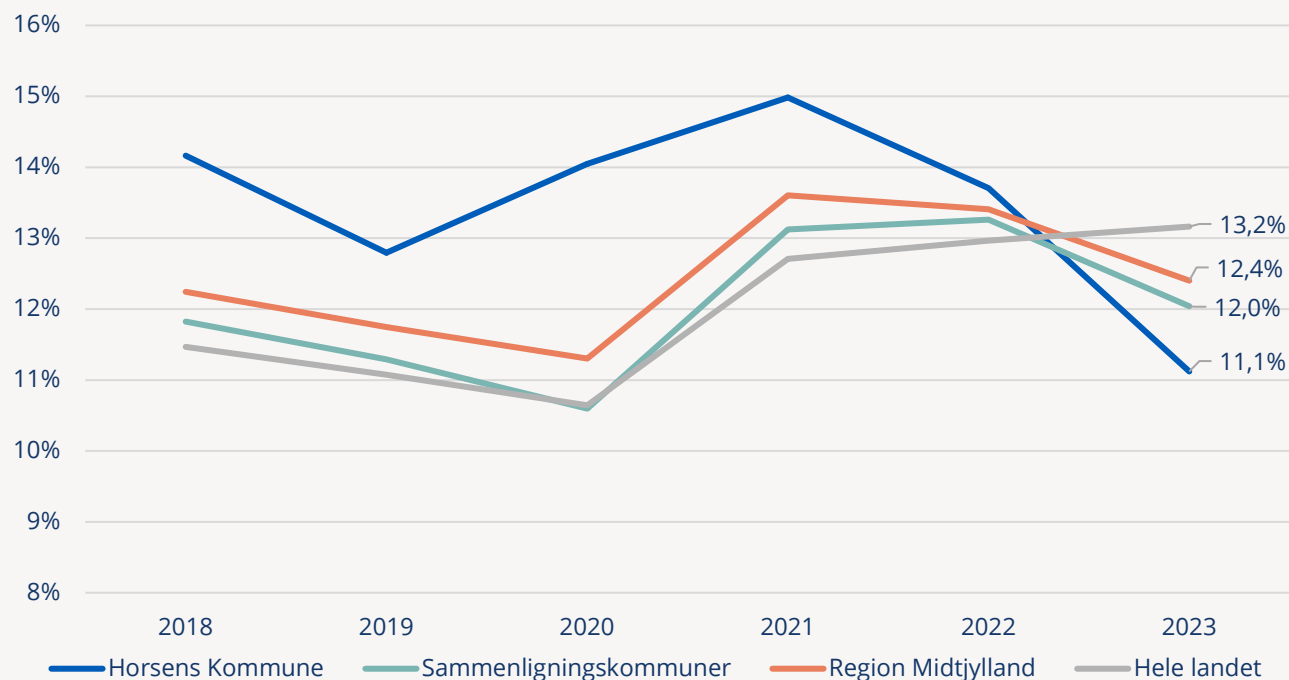
Betydeligt fald i antallet af vækstvirksomheder i 2023

Figur 5.1 viser hvor stor en andel af kommunens virksomheder, der kan karakteriseres som vækstvirksomheder. Den viser således udviklingen i andelen af vækstvirksomheder siden 2018 holdt op mod sammenligningskommunerne, regionen som helhed og hele landet.

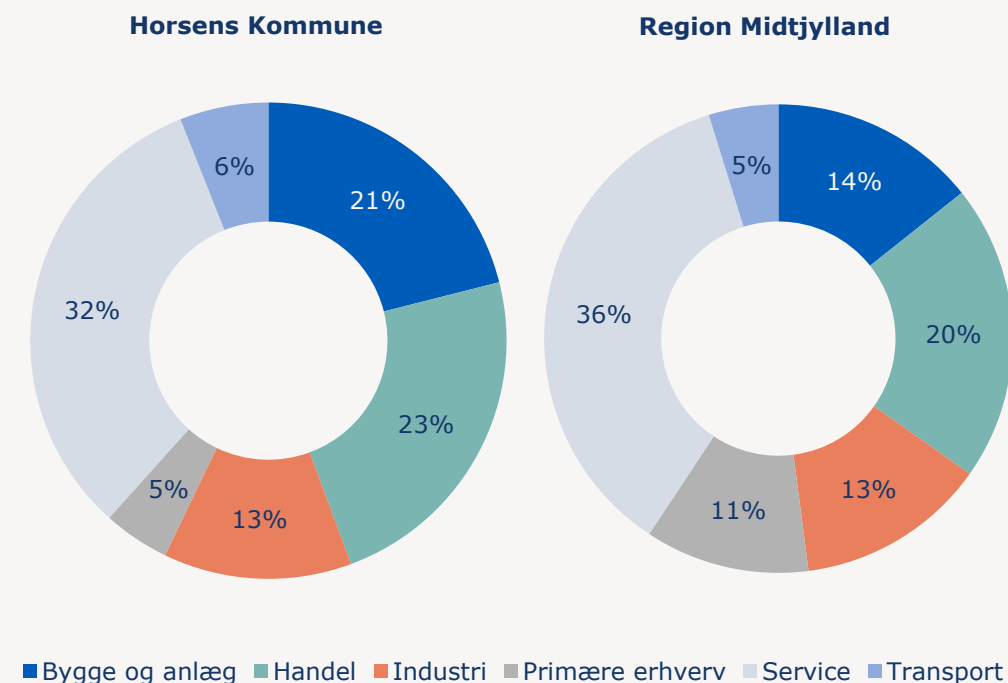
Det fremgår, at Horsens Kommune siden 2021 har oplevet et markant fald i andelen af vækstvirksomheder. Frem til 2022 lå kommunen over både regions- og landsgennemsnittet på dette område, mens andelen i 2023 var faldet til et niveau under regionsgennemsnittet. Hvorvidt der er tale om en trend eller et enkelt år med få vækstvirksomheder, vil vise sig i de kommende års målinger.

Figur 5.2 sammenligner vækstvirksomhedernes fordeling på hovedsektorer med regionen som helhed. Det fremgår, at Horsens Kommune i 2023 havde relativt mange vækstvirksomheder inden for byggeri og få inden for primære erhverv, når der sammenlignes med det regionale gennemsnit.

Figur 5.1. Udvikling i andel virksomheder, der er vækstvirksomheder, 2018-23

Figur 5.2. Fordeling af vækstvirksomheder på sektorer, 2023

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.

Note: Vækstvirksomheder har haft en omsætningsvækst på mindst 10 pct. de seneste tre år og en absolut vækst på mindst 3 mio. kr. i samme periode. Analysen omfatter kun virksomheder med mindst to fuldtidsårsverk i starten af den treårige opgørelsesperiode.

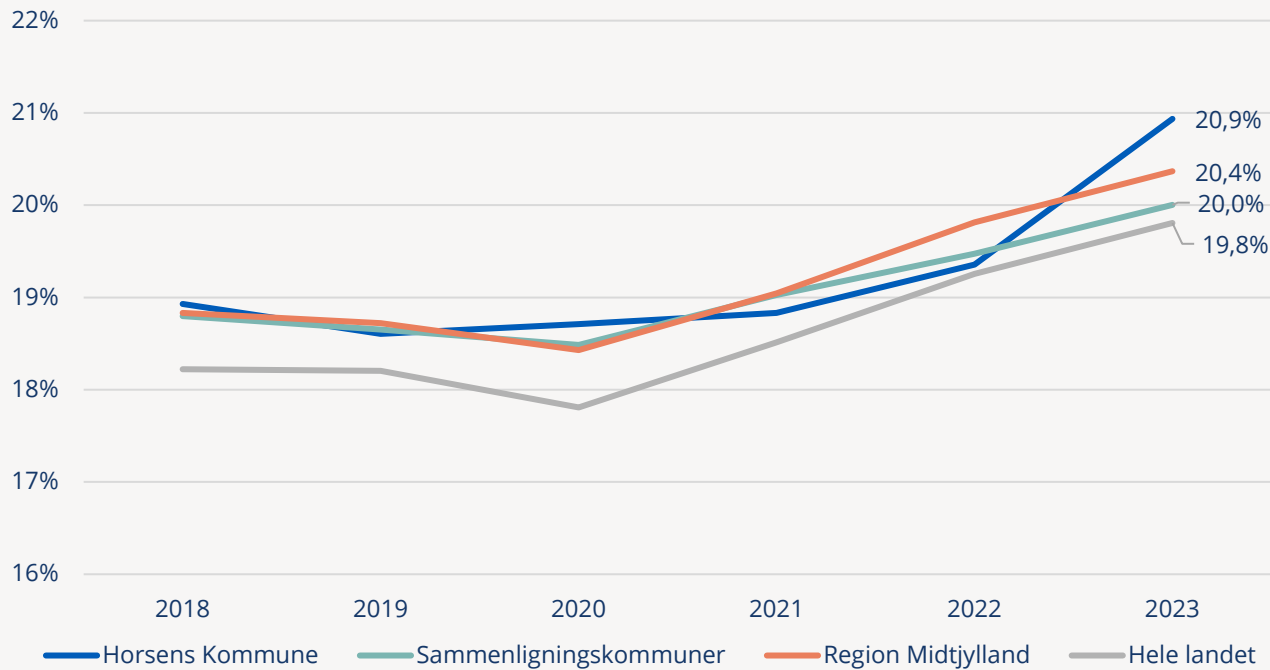
Stor stigning i andelen af Horsens-virksomheder med eksport

Eksportvirksomheder er en væsentlig drivkraft for vækst og jobskabelse, og de bidrager i høj grad til både den lokale og regionale værdiskabelse. Figur 5.3 viser udviklingen i andelen af virksomheder med eksport fra 2018-23, mens figur 5.4 viser eksportvirksomhedernes fordeling på hovedsektorer i Horsens Kommune og Region Midtjylland under ét.

Den første figur viser, at andelen af eksportvirksomheder er steget betydeligt i Horsens Kommune i perioden 2021-23, så niveauet nu er højere end i regionen som helhed. Siden 2018 er andelen steget fra 19 pct. til ca. 21 pct. Da der samtidig har været en stigning i virksomhedsbestanden, jf. afsnit 3, er der således i dag væsentligt flere Horsens-virksomheder med eksport end for blot få år tilbage.

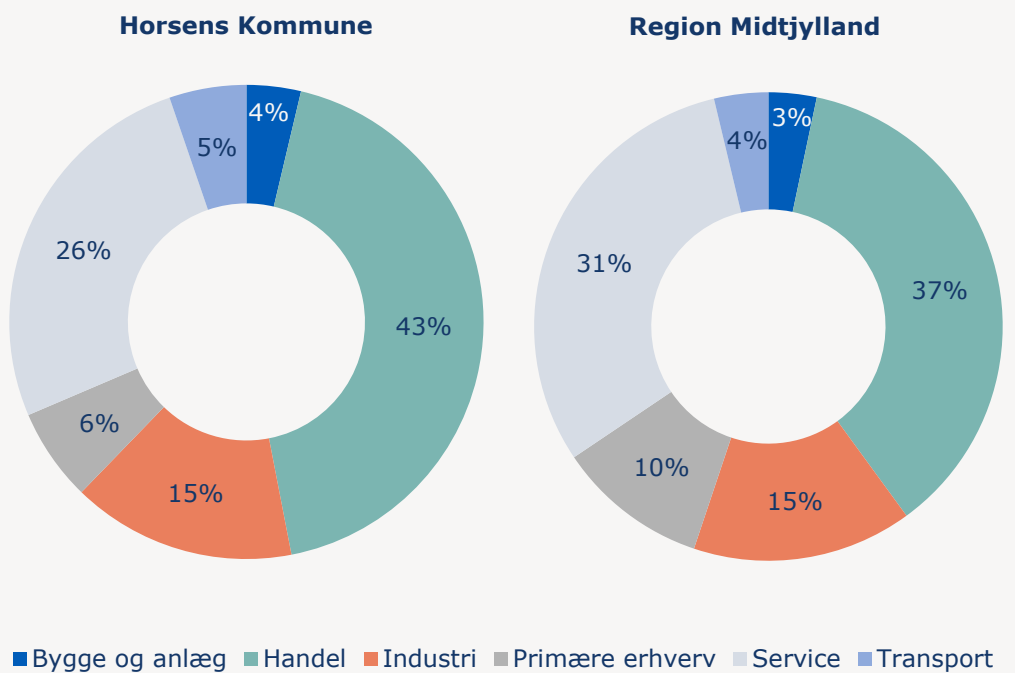
Figur 5.4 viser, at Horsens har mange eksportvirksomheder inden for handel sammenlignet med regionsgennemsnittet. Det omvendte gør sig gældende inden for service og primære erhverv.

Figur 5.3. Udvikling i andel virksomheder, der har eksport, 2018-23

Kilde: IRIS Group på baggrund af særkørsel fra Danmarks Statistik.
Note: Eksportvirksomheder er opgjort på arbejdssteder.

Figur 5.4. Fordeling af eksportvirksomheder på sektorer, 2023

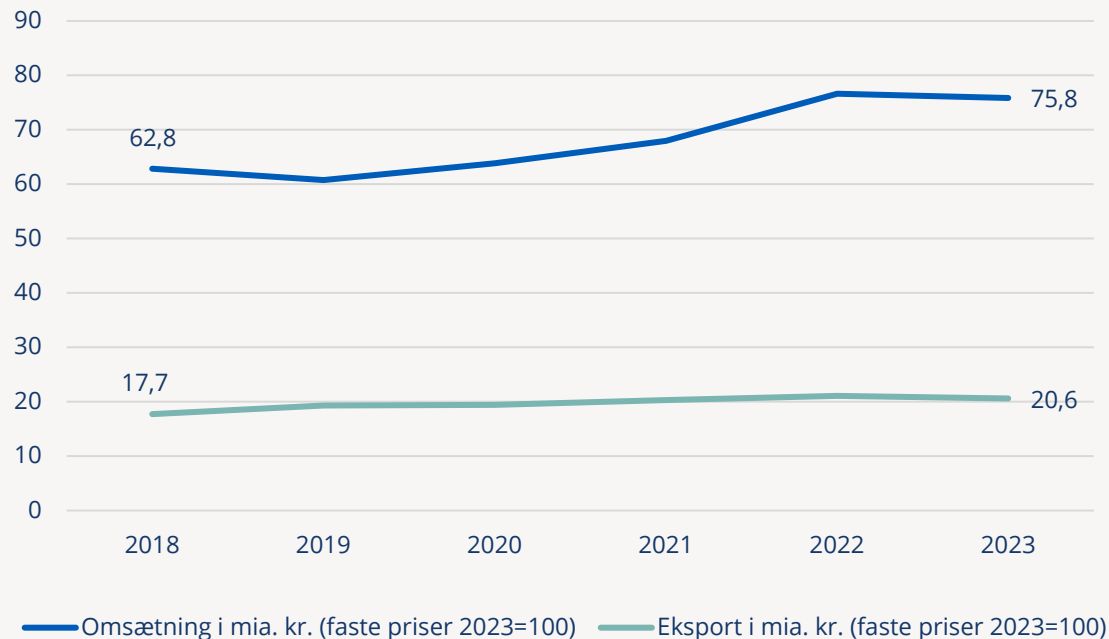
Stigende omsætning, men lav eksportandel i de eksporterende virksomheder

Mens analysen på forrige side gav et billede af hvor mange virksomheder, der eksporterer, giver figurerne neden for et overblik over udviklingen i den samlede eksportværdi blandt virksomheder, der afsætter uden for landets grænser. Samtidig viser figur 5.5 udviklingen i den samlede omsætning blandt virksomheder med eksport.

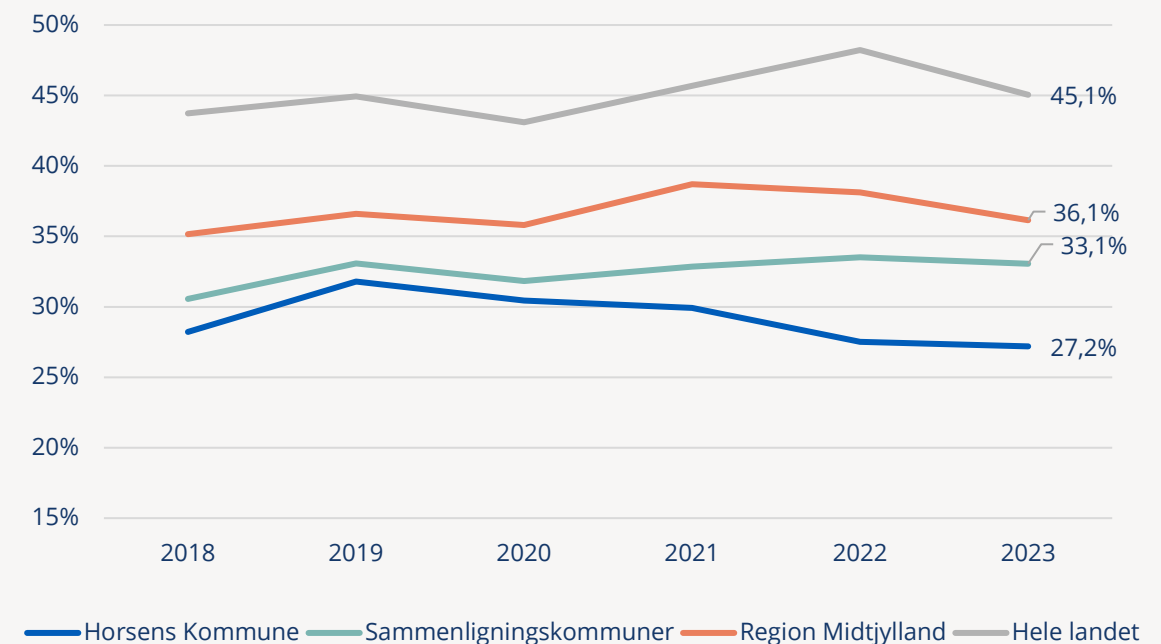
Det fremgår, at der siden 2018 er sket både en stigning i eksporten og omsætningen i de eksporterende virksomheder i Horsens Kommune. Eksportvirksomhederne oplevede dog en opbremsning i 2023 – en tendens der også ses på landsplan.

Figur 5.6 viser, at eksportens andel af den samlede omsætning fortsat er relativt beskeden i Horsens Kommune. Det afspejler formentlig, at mange af de største Horsens-virksomheder primært betjener det danske marked.

Figur 5.5. Udvikling i samlet omsætning og eksport blandt eksporterende virksomheder i Horsens Kommune, mia. kr., 2018-23

Figur 5.6. Udvikling i eksportens andel af omsætningen i eksporterende virksomheder, 2018-23

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

6

Udvalgte initiativer

De midtjyske kommuner har iværksat mange initiativer, der har til formål at stimulere den lokale erhvervsudvikling på de områder, der er gennemgået i denne rapport.

Dette sidste afsnit beskriver helt nye eller virkningsfulde indsatser, som kommunen har gennemført eller finansieret, og som kan være til inspiration for andre midtjyske kommuner.

Ny Erhvervsdataplatform

Vi er i gang med at udvikle en Power BI-løsning, hvor vi samler relevant erhvervsdata for at få et bedre og mere detaljeret overblik over erhvervsudviklingen i Horsens – fordelt på brancher.

Platformen trækker data fra Danmarks Statistik og giver indsigt i:

- **Udvikling i CVR-numre**
- **Flyttebalance af virksomheder** – hvordan er bevægelsen af etablerede virksomheder til og fra kommunen
- **Iværksætterudvikling** – hvor mange nye virksomheder etableres der i Horsens og inden for hvilke brancher
- **Jobvækst**

Hvorfor gør vi det?

Med én samlet erhvervsdataplatform kan vi:

- Skabe overblik over virksomheds- og branchebevægelser
- Lave mere målrettede erhvervsudviklingsindsatser
- Understøtte politiske og strategiske beslutninger med databaseret viden
- Kommunikere aktivt om udviklingen til virksomheder og borgere

Ny iværksætterplan styrker iværksætteriet

Vi har en **fælles iværksætterplan**, der indeholder konkrete handlinger indenfor tre fokusområder:

- Flere skal starte
- Flere skal opleve en god start
- Flere skal vokse

Et hovedgreb i iværksætterplanen er etablering af en iværksætteralliance, hvor vi samler alle dem, der vil iværksætteriet i Horsens.

Iværksætteralliancen mødes **4 - 6 gange årligt** for at sikre fremdrift, med fokus på **handling frem for snak** – vi eksekverer sammen!

Deltagerne i allianceen er lokale iværksættere, erhvervsorganisationer, uddannelsesaktører, innovations- og forskningsaktører og Horsens Kommune.

Hvorfor gør vi det?

For at styrke iværksætteriet i Horsens ved bl.a. at:

- Fastholde en høj etableringsrate og arbejde for at skabe endnu flere iværksættere, hvor Horsens har et uudnyttet potentiale
- Sikre at nye virksomheder får en stærk start med let adgang til lokale iværksættertilbud
- Støtte de iværksættere, der har ambitioner og potentiale for at skabe vækst og udvikling i Horsens.

Gadesamarbejder giver mere liv i byen

Vi samarbejder med butikker, ejendommejere, handelsstandsforeningen og andre lokale aktører for at skabe mere liv i byens gader, og vi gør det i regi af BID-Danmark, som faciliterer møderne. Vi arbejder aktuelt med to gadesamarbejder, hvor vi:

- Skaber initiativer i gaden, der trækker flere kunder til
- Udvikler et særpræg for gaden – ”gadens DNA”
- Skaber liv i tomme lokaler, som fremmer udlejningen og gør gaden mere indbydende

Eksempel: Street of Fame

I én af byens gader har vi fx skabt et musiktema for at hylde Horsens’ historie som en musik- og eventkommune:

- Store portaler markerer indgangen til gaden
- ”Hollywood-sten” i gaden hylder kunstnere, der har optrådt i byen
- Arrangementer og aktiviteter giver nyt liv til området

Hvorfor gør vi det?

Vi ønsker at:

- Styrke detailhandlen og skabe en mere attraktiv bymidte
- Gøre Horsens til en levende handelsby med stærke identiteter i gaderne
- Samarbejde på tværs for at udvikle byen

Erhvervshus
MIDTJYLLAND

Udgivet af Erhvervshus Midtjylland
Udarbejdet i samarbejde med IRIS Group